bæði að sú persóna, undir hvörrar nafni höfuðstóllinn
innborgast sé ómindug, og sömuleiðis að sjálfur höfuðst-
óllinn sé þessari sömu persónu tilheyrandi
sem tilfallinn annaðhvört við arf, testament eða uppá
annan löglegan máta, — skilyrði fyrir að einn sá ómind-
ugur skal útgreiðast með vitnisburði frá hlutaðeigandi
sóknarpresti um þess ómindugs aldur, hvör vitnis-
burður líka þar hann á hvörjar stúlku yfir 16 ára aldur
undir eins á að vitna um að hún sé ógipt, fyrir stúlkur
á [illegible] aldri er svo leiðis eiga peninga inni-
standandi í jarðabókarkassanum, þarf en framvegis við
hvörs árs útgaungu að sendast viðkomandi amtmanni
sóknarprestsins vitnisburður um að þær séu enn
ógiftar en komi ekki slíkir vitnisburðir verða höf-
uðstólnum uppsagt til útborgunar á næsta termine —
Í þeim tilfellum hvar hlutaðeiganda ómindugs tilstand
er grundvallað á yfirvaldsins álitum, bortfalla
sjálfsagt þeir hér umhandluðu presta vitnisburðir
hvar á mót til skilyrðing afskrift af álitinu ein-
ungis þarf að innsendast, og sömuleiðis árlega vitn-
isburður frá prestinum að sá ómindugi sé á lífi —
Skilyrði fyrir því að höfuðstóllinn sé hlutaðeigandi ó-
mindugs á þarna mót að færast með því að senda
eina af hlutaðeigandi sýslumanni staðfesta afskrift
af [illegible], þegar höfuðstóllinn hefur tilfallið

þeim ómindugu við arf — enn að öðrum kosti eina
af [illegible] staðfesta afskrift af því testamenti
eða þeirri [illegible] sem heimilar þeim ómindugu og
þar með yfir höfuðstólnum, slík skilyrði eru so þrátt
[illegible] engar einungis [illegible] um
að innsetja rentur af þeim höfuðstól sömuleiðis innist-
æð í jarðabókarkassanum, — Til þess að þær sömu re-
glur sem sömuleiðis verður nú fylgt framvegis í til-
liti til höfuðstóla innsetningar á rentu og svo verða
notaðar við þá höfuðstóla sem nú þegar eru innista-
ndandi í jarðabókarkassanum hefi eg hjá landfóget-
anum í Íslandi útvegað fyrir sér hvörja sýslumannsins
[illegible] sömu [illegible] yfir alla þá innistandandi
höfuðstóla sem tjást til heyra ómindugum í Norður
og austur amtinu, og undir eins og eg hér með sem
[illegible] lista [illegible] og [illegible] að [illegible]
[illegible] hvört [illegible] gjöra það [illegible]
fyrir að fyrirsögð skilyrði fyrir þeim [illegible]
sem á listanum eru settar að svo miklu leiti sem þau
geta feingist [fundast] hingað í síðasta lagi með þeim frá
Norður landinu í Febrúar eða Marts Mánuði 1840 —
hingað komandi pósti; hvar á mót það mætti kunng-
jörast hlutaðeigandi skuldabréfa eigendum sem
svo kynni að standa á fyrir að þau umhandluðu skil-
yrði ekki verði útvegað, að þeirra höfuðstólum upp-

„Þegist til útborgunar af jarða bóta kostnaðinum í næstko-
„mandi 11ta Junij Jafnmarki 1840, á hvörjum tíma það
„verður að borga renturnar af fyrstum höfuð stólum. —

Hvammi þann 8da Nov: 1839 Blondahl

~~389~~ 14

Circulaire Cansellíisins til [illegible] Amtmannanna [illegible]
útgefin 14da [illegible] [illegible] [illegible]
„ad [illegible] [illegible] Cansellíid [illegible] 4da [illegible] A. C. [illegible]
[illegible]

„Cansellíid hefur fengid fyrirspurn um ad [illegible] [illegible]
„[illegible] um hvörn skilning á þeim ákvördunum [illegible]
„[illegible] af 8da Januari 1834 § 6 og 7, einkum [illegible] tilskipunar,
„1, ad þessi meiníng sem stendur § 6 [illegible] ad [illegible]
„[illegible] sinni í [illegible] [illegible] skuli [illegible] til [illegible]
„[illegible] sem ad hún í 5 ár hafi verid þar [illegible]
„[illegible], hvar [illegible] hafa tilheyrt [illegible] til [illegible], um ad [illegible]
„[illegible] ákvördun [illegible] til [illegible]
„[illegible], [illegible] ad [illegible] af og [illegible]
„sinn heimili, [illegible] [illegible] eda [illegible]
„[illegible] til [illegible] á heimilinu [illegible]
„[illegible], [illegible] til [illegible] og [illegible]
„[illegible] [illegible] eda [illegible]
„og taka [illegible] í heimilis[illegible] [illegible]
„[illegible], —

„2, Ad þessi meiníng sem stadi í § 7 [illegible] ad [illegible]
„[illegible] [illegible] [illegible], [illegible]
„[illegible] hans [illegible] á [illegible] tímanum, eda [illegible]
„átti fast og löglegt heimili í hvörju [illegible] [illegible]
„[illegible] um [illegible], til dæmis: [illegible]
„ógift [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
„og [illegible] ad hafa [illegible] [illegible] [illegible] og [illegible]
„sitt óekta barn, [illegible] ad [illegible] ~~[illegible]~~ löglegt heimili [illegible]
„[illegible], [illegible] [illegible] [illegible] í lögunum [illegible]
„[illegible] tilskipun. —

„3, Ad þessi Meiníng sem fer í § 6 og 7, [illegible] um barn
„[illegible] [illegible] sem almennilega skuli vera útlagdar

„frekar talist að reglunni í fyrsta part 6ta §. einungis en fliótt sé
„eigi faðir barnsins, eða ef það er laungetið, Móðir þess sé
„álitin hafa útvegað sjer forsorgunar rjett með 5 ára heim-
„ili í einum hrepp, en barnið þar á móti álitast eiga að for-
„sorgast af þess sjálfs fæðingar hrepp, ef þetta hefur ei
„verið tilfellið eptir reglugjörðinni í § 7, þegar svoleiðis
„ein kvenpersóna sem enn ekki sjálf hefur útvegað
„sjer forsorgunarrjett, fær vist í einum hrepp í viðkomandi
„hrepp, en á þar barn áður en hún er búin að vera þar
„í 5 ár, og þarf sveitarstyrks með, skal það hafa tilkall
„að barnið er álitið til forsorgunar af þeim hrepp í hverj-
„um það er fætt, en Móðurinni vísað til hennar fæðingar
„hrepps. —
„Í tilefni hjer af úrskurðar föllum þar ekki til Landsin-
„lags úrskurðar vísar að kunngjöra herra Amtmanninum
„Til 1, að sá 6ti § undan þeim í honum að öðru leiti
„tilteknu sveitamálum, skal gilda um allar þær kven-
„persónur sem samkvæmt hafa ekki haldið sjer og ekki á lög-
„legan hátt forsorgað sig í einum hrepp í 5 ár. —
„Til 2, að skortur á sýslu[illegible] útast fyrir sig staðadur
„getur ekki verið til hindrunar því, að sá staðurinn á hver-
„jum hlutaðeigandi gefur sig í vist eða á annan löglegan
„hátt ræðst til staðar og löglega forsorgar sig, álítist
„sem hans heimili. —
„Til 3, Að þeirri hjer að framan tilfærðu útleggingu á 6ta
„og 7, § ekki verði meðhaldið, heldur að þessi lagagreinin
„eigi að skiljast svoleiðis að endirinn á þeim 6ta §. inniheldur
„þá almennilegu reglu um forsorgun þeirra barna sem yngri

„en 16 ára, hvar á móti § 7, einungis gildir um þær persónur
„sem hafa náð 16 ára aldri, og ekki samkvæmt þeim undang-
„angandi §. hafa náttúrlegan útvegað sjer rjett til forsorgunar
„í hverju tilfelli hafi í tilliti til hvar sá hlutaðeigandi for-
„eldrar eða ef hann er laungetinn hvar Móðir hans á heimili
„þegar hann í heiminn fæddist. —
„Hverja Kansellíi álitum og svoleiðis skilda þénustusamlegast
„kunngjöra herra Sýslumanninum til [illegible] landsyfirrjettar og
„sem skildi vera auglýsingar fyrir öllum hreppstjórum í yðar
„lögsagnar Umdæmi og samuleiðis á þingum næstkomandi, hvar
hvað hjer með kunngjörist yður til Landsins laga úrskurðar-hlýðni. —
Hvammi þann 17 Januari 1839. Blöndahl

Circulaire. Hans Háæruverðugheit herra Amtmaður Thorarensen
hefur þann 17 f. M. kunngjört mjer bref hans Konunglega Rentukam-
mers til hans af 18 Augusti f. á. sem af Dönsku snúið hljóðar þannig:
„Til þess að fyrirbyggja að Konunglegar skuldabrjef tilheyrandi
„opinberum stiftunum og stofnunum, þurfi að sendast land-
„fógetanum í hvert sinn sem rentur þeirra að síðasta á-
„sem borgaðar hefur herra Amtmaðurinn Thorarensen í þókn-
„anlegu bréfi af 14 Maii f. á. þeingað uppá að slík uppá-
„teiknun megi gjörast af hlutaðeigandi sýslumönnum
„og ekki þessum frá þessum með þeirri kvitteringunni
„fyrir Renturnar, — hefir að Rentukammerið hafi eptir
„látið stjórnarráðunum fyrir nefndum skuldum að afgjö-
„ra hvað hafi það stjórnarráð með bréfi af 2. þ. M: —
„kunngjört að það með tilliti til þeirra af herra Amtmann-
„inum framfærðu kringumstæðum hafi ekki neitt á móti að
„Renturnar af þeim áður um getnu Konunglegu skuldabrjef

„ sínum hann [illegible] [illegible] að [illegible] að hann í hverri sýslu
„ tilsendist landfógetanum til vörslu af sýslumönnum, þangað
„ [illegible] kvittaníngar sem hlutaðeigandur gjöfa [illegible]
„ unum [illegible] þangað [illegible] af hendast landfógetanum, [illegible]
„ [illegible] sýslu mannsins [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
„ [illegible] fyrir stað í kvittaníngunum [illegible] tíma
„ til, þá [illegible] skrifaðar á skuldabréfinu [illegible] skuldunum [illegible]
„ [illegible] undan falla hér með að kunngjöra herra amtman
„ inum, undir sínu og við bætum því við, að [illegible]
„ við hafur skrifað [illegible] amtmanninum Bardenfleth [illegible] [illegible]
„ laga hér um til [illegible] auglýsingar fyrir [illegible] og
„ landfógeta Tvede„ —
Hvað hér með kunngjörast skyldur til [illegible] hlutaðeigandi [illegible]

Hvamme þann 17 Januarii 1839, Blöndahl

[illegible] 72,[illegible]

1, Norður og Austur Amtsins bréf (af 22 Apr 1839) sem segir að borga skuli [illegible] til Sekta Sjóðanna eptir tilskipuninni af 20ta Januar 1797 hennar 24de §.

2, Amts bréf af 31te May 1839 tilkynnir 15 rdl. af [illegible] í Stiptgjöf [illegible] um og Mallarnum(?) Dreng, frá Íslands Norður Amti, sem [illegible] kaupmannahöfn

3, Amts bréf af 6ta Julii S.A. svarar uppá 3ja Spursmál Hreppstjóra Hansens(?) þorvaldssonar í Sandanesi.

4, af sama dato Um [illegible] í [illegible] [illegible].

5, af 7de Sept S.A. getur um að Barna Bólan sje farin að ganga í Rángárvalla og Skaptafells Sýslum, og áminnir að [illegible] bólusetningunni.

6, af 11te Sept. Sama A. auglýsir Biskups bréf sem innihaldur að Cancelliið samþikki að Lærdóms kverið á samt [illegible] og [illegible] [illegible] sem [illegible] á [illegible] 1 Exemplar handa hverju á Hreppana kostnað.

~~388~~ 73

Útdráttur af Umburðarbréfi 77

Hr. Sýslumanns Blöndahls dat. 28 Sept. 1840.
til Fólkstölumannanna í austara hluta Húnavatns Sýslu.

Með bréfum af 7da og 21ta Augusti hefir Amtmaðurinn til-
kynnt Sýslumönnunum Kongsbréf af 25ta Febr. þ. á. sem uppbýður
almennilega Fólkstölu á Íslandi einsog annarstaðar í Danaveldi
sem eptir Messugjörð. [illegible] skal byrja þann 2 Nov. næst-
og halda áfram næstu Daga, þar sem þörf krefur, og sjá Fólkstölu-
mennirnir hjá Sóknarprestinum bæði prentaða lista undir Fólks-
tölunni, og prentaðar Reglur hvernig henni hagan skuli, og er hér-
með eptirfylgjandi að athuga.

1, Til þess að umflýja að í Fólkstölulistunum komi of margar af
Manneskjum, einsog hendum vill verða í [illegible] skal
[illegible] þar sem mannfólk kemur til þess sem er á reisu á 2r [illegible]
[illegible] á hans heimili sem [illegible] á þann dag sem Fólks-
[illegible] þess [illegible] verði ekki [illegible]
[illegible] heimili [illegible] að geta þess að þessi [illegible]
[illegible] á reisu eða [illegible] á öðrum [illegible] stað, og skuldi
þessi [illegible] vera í annari Sókn, [illegible] sem Fólkstöl-
unni þar [illegible] að þessi [illegible] í [illegible]
Fólkslistann á þeim stað sem hún var þá [illegible] talað,
en eigi þessi [illegible] heimili að [illegible] í annari Sýslu, skal
hlutaðeigandi Sýslumanni gefast [illegible] þeirra. —

2, [illegible] [illegible] til [illegible] sem kunna að vera
undir Skóla eða Latínu lærdóm, eiga þær í 6te Dálki
Fólkstölu listanna að nefnast Heimaskólapiltar.

3, fyrir hvern hundadrepsmann 1 Rdl. etc.

4, Sérhverr sá sem eigi [illegible] lifir, [illegible] til að [illegible] Salkertalid, skal innan 10 Daga eptir að Salkertölunni er lokið, vera skuldugr að afhenda Hlutaðeigandi Sóknarpresti Salkertalu [illegible] [illegible] gjalda undir 16 ß. [illegible] fyrir hvern dag sem það drægst framyfir tiltekinn tíma.

Eptir þessu eru almennar gjörðar Reglur, sem [illegible] yður [illegible] af [illegible] afhendtar, er yður [illegible] þessa, að [illegible] það að þér bið, að [illegible] hús [illegible] af þeim [illegible] [illegible] að meta það [illegible] dag á [illegible] [illegible] til að gjöra grein fyrir Salkertölunni, og munda [illegible] þér af yður, sem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] að [illegible] ganga [illegible] [illegible] [illegible] er [illegible] [illegible], sem gefa þeim fullkomna [illegible] um [illegible] þær skulu gjöra grein fyrir, og hver þér [illegible] nægir, og munda þér [illegible] að [illegible] í [illegible] [illegible] [illegible] úr [illegible] [illegible] Reglum, sem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] að [illegible], til þess að [illegible] [illegible] gjöri [illegible] [illegible] [illegible] og að Salkertalu [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] (og [illegible] [illegible] sem [illegible] er, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] til að [illegible] yfir þeim, eða [illegible] [illegible], [illegible] þér [illegible] að [illegible] þá [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], sem [illegible] er [illegible].

Hreppstjórinn í Þorkelshóls-hrepp hefir í
bréfi af 23ta f. M. látið mig vita, að Víd-
dælingar séu óánægðir með þá gömlu
reglu, að reka Vertíning úr fyrri Réttum
til Afréttar aptur, þar það muni stundum
verda Tilfellið að hann komi ei aptur fyr-
ir aptur, og að Leitin verði einlægari í
seinni Gaungunum af Vertínings Lömbum
ar og væru hér og hvar á Slokingi, hvað-
hjá velnafndur Hreppstjóri hefur sting-
ið uppá, að það yrði máské nytsamari
Regla, að Vertíningarinn væri vandlega
skoðaður eptir Markatöflunni í fyrri
Réttum, og síðan geimdur milli Réttanna
og rekinn aptur í seinni Rétt, og mein-
ar hann að bændur mundu heldur
vilja að geyma Vertíninginn milli
Réttanna sitt haustið hvör. –

Þar eg ekkert get haft á móti þessu
Forslagi Hreppstjórans, og finn það því
billegra sem Gaungurnar nú eru orðnar
seinni enn þær áður voru, svo það er sem
minni talla: alla vega var orðin í þeim

Vid sett

sínum gjörningum, fyrst aldrei hefur tekist að
gánga svo það fyrir, að hvörra sínum og með-
-hjálpi, svo nálægi og sómand sinnar húsfrúmlega
biðja yður að sjá til að hafa í Reglu með
Vertíningum nærði fylgt í Svínavatns
hrepp, svo framt sem það er mögulegt, nú
í haust og framvegis.—

Hvammi þann 5ta September 1840
J. Blöndahl

Til ~~Til~~ ~~Til hreppstjórans~~
hreppstjórans í Svínavatns hrepp

Til

Hreppstjóra Sgr G. Arnljótssonar

h: h: [illegible] á/ Guðlaugsstöðum

Útdráttr af úmburdar brjefi Sýslumannsins dagsettu 30ta Nov: 1840. A, ad þeir höfudstolar sem innistanda á rentu í Kongs kassanum tilheyrandi ómyndugum, skuli strags borgast til baka, þegar eigandi þeirra er ordinn Myndugur.

B, Su medlun, sem getur Tilskipuninni af 18da Okt. 1811 §5 á ad vera ádur en Egtahjónum gefst leifi til skilnadar ad bordi og sæng, Er á hendur falin Sýslumönnunum, hvar Amtmadur er fjarlægur.

C, þad skal vera skilda landana ad leggja til hurd og dyra búning í sáluhlids kirkjugardinum á sinni sóknar k

D, Kirkir ad Kongsbrjefi af 11ta April 1781 sje úr gildi gengid.

E, Kirkir Kongsbod, ad hverri renta en 3½ rdl árlega af 100 rdl skuli úr gjaldast af ómyndugra og opinberra stifta peningum sem inni standa í Kongs kassanum frá 1ta Januarii 1841.

398 Eikarvattar afsendur ...

~~Joh~~ Blöndahls, 10da Aug 1841.

Umboðsmaðurinn yfir Norður og Austur umdæminu hefur ... bréfi af 11ta April þessa árs látið í ljósi að hann ... hafi ... að sá í Landsleigubálks 49da og 40da Kapítula ... handa ... til ... eigendi ... sem ... ... gjörðinni af 8da Jan: 1834, ... ~~Amtið~~ ... ... að gjöra til ... til ... til ... að ... ... sem ... að ... ... í ... sem ... ... og ... ... af ... ... að ... ... í ... ... að ... ... að ... ... af 2 ... ... og ... ... til ... ...

Hvammi dan 10da Aug: 1841

Blöndahl

80

I Bréfi af 2um f: M. hafid þér óskad ad fá
greinilega upplysíngu um hvörnig rétt
og forsvaranlegt sé ad fara med Urtínings
kinda vörd yfirhöfud og séríilagi:
1, hvad mikid megi tilstanda Vöktunarmönnum
þegar kin þetta er haldt fyrir vökturnætur
2, hvört Sysslumadur og hreppstjóri eigi sinn
6ta part straf eptir Auctióninni þó Eigandinn
gefi sig í liós litlu þar eptir eda nær þeir
fyrst meigi taka hann og
3, hvörnig skilia egi þann 14dan Daga frest sem
Auglysíngin af 8da Januar 1834 nefnir
ad lidinn skuli vera frá vanalegu Lysíngar
fyrirkalli, til þess ad fátækir fyrst geti eignast
helfmínginn af Urtínings verdinu —
Enn þótt eg hafi í áformi ad leggja þetta undir
Hlutadeigandi Amtmanns álit á sínum Tíma
vil eg þó í millitíd ekki undanfella ad láta
ydur í ljósi mína meiníngu þessu Efni
ahrærandi
Ad 1. Vid þá Menn sem takast á hendur ad vakta
Urtíning virdist mér varda naudsynlegt ad
semia í hvört sinn um, hvadmikid hann skuli fá
fyrir hvöria kind um Vikuna þar eda er ad
giöra fyrir ad Eigendurnir séu smáir samann
ad vitja Fjárins svo ad þad verdi og alt vaktad
í jafnlángann Tíma enn fyrir Skila sinn sem
vaktad er frá réttum til þess þad seldt er

vid Auction verdist þeim sem neitar ad bera 1/6 partur verdsins hvaryfir Vöktunarlaunin aldrey meiga stíga. –

Til 2. Þenn sótt Hreppstjóra Instrúxid giöri rád fyrir ad Utlæníngs Fie geimist til Vorsins hefir þeirri Reglu aldrey fylgt verid hér í Húna-vatns Sýslu og eg meina fyrir víst hvörgi á Nordurlandi, þar þetta mundi undir öllum kríngumstædum hér verda til eintóms Skada fyrir Eigandan, eda hvörn þann sem nióta verdur Andvirdi Fiárins. – Almenn og lengi vidtekinn Regla hefir þad því verid ad selia sie þetta um Veturnætur, sem því verdur ad álíta þann rétta Sölutíma þess hér, þó getur þú séd, eins og þér vitid, ur eitt komid hér, ad fyrri þurfi ad selia sie þetta til ad minda: þegar svo stendur ad alt Fie þarf ad skera fyrir Veturnætur, enn eg finn þad rétti og tilgyrir sámkvæmast ad Sýslumadur og Hreppstjóri nióti þess 1/6 parts sem þeim er áskilinn af Andvirdi þess á Hausti strax ad lidnum Veturnóttum, enn skyldi Eig þetta selt verda einhvörra Orsaka vegna fyrri enn í Fyrstalagi eptir seinasta Sunnudag í Sumri þá og þad tillagt ad Eigandin nióti heila Andvirdisins ad frádregnum Vöktunar- og sidvanalegum Auctions-Launum

þó er þad siálfsagt ad Lýsíngar þeirra Fiár skulu strax eptir þeirri Reglu ad gánga til næstu Sveita og svo vída sem vidkomid verdur og naudsynlegast þikir, eptir þetta áskila Eig. –

Til 3. Þar almenn venia hefir híngad til verid ad Lýsa Utlæníngs Fie á öllum Sýslunnar Manntalsþíngum næsta vor eptir ad þad er selt, álít eg ad sá í Reglugiördinni af 8ta Januar 1834 tilgreindi 14an daga frestur sie réttast reiknadur frá þeim seinasta deigi á hvörium Manntalsþíng er í Sýslunni haldid, svo ad sá sem þetta Fiár til falli Eignaréttur af Andvirdi alls þess Fiár, ad hvöriu [illegible] [illegible] og hafa haft eigi lios frá Auctionsdegi [illegible] Hreppstjóra ad 14an dögum lidnum frá Sýslunnar sídasta Manntalsþíngi. –

Hvammi þann 22an Martii 1842

Blöndahl

Til

Hreppstjórans í Svínavatnshrepp

81

N°5

79, Amtsbréf

um Landbúskapar Töflur 25ᵗᵃ Marts

1844, Þareð þessum nefndu töflum er síðan 1837 hingað hafa komið frá Sýslunum Amtinu [illegible] utan fá Eldri [illegible] vantar [illegible] Dýrleik[illegible] hálflendum [illegible] Skaðnað mál [illegible] an Gyrdingar [illegible] til [illegible]

Þarað þessar upplýsingar [illegible] að vera [illegible] [illegible] framkvæmd [illegible] [illegible] frá Sýslu[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] að [illegible] [illegible] [illegible] frá 1845 að [illegible] [illegible] í [illegible] töflunum, og [illegible] [illegible] [illegible] í Sýslutöflunum eftir fylgjandi dálkum:

a, Hvers Dýrleika jarða hafa eftir jarðabókinni af 1760,

b, [illegible] með [illegible] [illegible] sem annað [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] til [illegible] [illegible] [illegible]

c, Areal Túngarða í □ faðmum

d, [illegible] í Dto — Dto

e, [illegible] að [illegible] faðmum

f, [illegible] til [illegible] Dto — Dto

Þar [illegible] [illegible] framvegis, það sem [illegible] til [illegible] að

skyldu standa edur þinga af kirkjum byggingum og þar að auki
sem í byggðasjóði skilur mjög vanþakklátlega að nokkur af
því ekki þurfi þinna að lagfæra eda breyta og að þar
við ætlega sjá það þar sem náttúran áður hafði
einu staða verið innfærist það sem það er skipat
gjört verið eins og þeir Stad lögðu sínu sjóðnum. Annars
framar skipar Amtið að fyrir Landamanni allan sem
annar sinn ætlega hirðir á landi þeir bænum
sem beggja ástæð á sá undir lit. 6. d. c. f. á hlutum
jarðarinnar skaða annað hvört alltíð eda að minnsta
kosti hver sem þar í hafa verið öðrum fram og
eigendur skyldu ...

Amtsbréf af 31 Juni
um Ferjutolla

Nokkrir Ferjumenn hér í Amtinu hafa borið sig upp um
tregleika ferðafólks í að greiða ferjutolla. – Þar eð
mjög áríðandi er fyrir almenning að lögferjur á vötnum
um Stad öllum á hólmum drif viðhaldist í góðu
standi og að þær sjái til reiðu fyrir ferjendur um
bæði nótt og dag enn á hinn bóginn ógegnt að brygða
kunni að ferja þá á þær sem þeingir vilja þeir borga
ferjutolla, svo biður Amtið að herra Sýslumaðurinn
þóknanlega vildi láta kunngjöra við allar kirkjur
í yðar lögdæmi að hver og einn er skuli brúka ferjur

1, Circulaire af 21ta Janúarii 1842 um þad ad Lýsingu á
öll opinberra Skiptana Proclama verdi ei ad landslög-
unum Móttaka veitt til Prentunar í Tíðindablaðinu Reykjavík, en
eptir ad slíkad vegandi Útvegun fyrir Stiptamtmanninn,
Skipan til hans þarum,

2, Ditto Dito ad Borgen Sýslumadur í Eyafjardar Sýslu sé
settur í amtmannsstad yfir Nordur og Austur Amtid, þar
til þad verdur veitt.

3, af Sama Dato tilsegir Stiptsyfirvöldunum ad gjöra fyrir-
spurn til Landsins um þad hvört þeir kjósi Althingis
stadinn á Þingvöllum edur í Reykjavík, þar Amtid
álítur þar Konunginum Þörflaga fáheyrt ad fá ad
vita Þjódarinnar Sömu Meiningu í þessu Tilliti.

Circulaire

hans samkvæmt [illegible] Amtmanns Johnsens [illegible]
[illegible] Oct. [illegible] samhljóða því sem á Íslendsku [illegible]

í það Konunglega Danska Cancellie hefur það 15da [illegible]
Skrifað þeim so hljóðandi bréf. — Samqvæmt Cancelliisins
þar um gjörðu allra undirgefnasta framkvæmd, hefur hans
Hátign allranáðugast fallist á að [illegible] samkv-
æmt því sem hin Íslendska Embættismannanefnd hefur uppá-
ingið áhrærandi Helgi og hátíðamessur á Íslandi, verði
framlagt fyrir Alþingið á þessu sumri samkvæmt, þar á sam-
aðar með þeirri tilskipun að úrskurða þeirra til gildandi
undantekningar ákvörðun, áhrærandi helgi á kirkjunnar [illegible]
samkvæmt í Kirkjugjörð. af 1sta Julii 1746 § 16 um Embættis
skildur Biskupa á Íslandi, og þaðan sjálfsagt að tilskipun-
inn og gildir fyrir Kirkjunnar opinberum skyldum og [illegible]
ngra góðs í tilliti til hvörra að engin undantekningar
ákvörðun hefur til verið [illegible] til þess að innlendsta
Dómstólaga um helgi og hátíðamessur á Íslandi [illegible] hverju
opinberum skyldum og [illegible] Eyjum og sjómálaðis:
þar það annars [illegible] tilliti [illegible] millum [illegible], að engin and-
ir opinberri [illegible] standandi innrétting þeim sag-
mína af eignum þeim og hátíðum sem þeim tilheyra
Þessa skipar Stiftamtmanni og Biskupi bæði sjálfum að
halda yfir samt [illegible] fyrir Prestum, og Prófástum að sjá
fyrir að kirkna [illegible] frá kirkju-
[illegible] eigendum, samt að [illegible] so fljótt sem þeir

4 gjörir hafi fundist af eignum [illegible] og Kirkjunum,
undir eins og hér sérstaklega hennar tilsamlega hiljum bidja
Herra Amtmanninn um, ad þeir mættu hafa i hvörri [illegible]
standur ad [illegible] til [illegible] ad halda eptir
ordnum [illegible] Kirknanna og [illegible] sóknar [illegible]
[illegible] og [illegible] Embættis hiljum
hér eru [illegible] til [illegible] ad [illegible]
gadur og kramkunna [illegible] til ad gjöra
þettad gildandi, og sömuleidis [illegible]
ad allir adrar [illegible] Kóngsins [illegible]
[illegible] og befaldi öllu þau er þeim tilheyrir med öllum
[illegible] og sömuleidis [illegible] til ad Klaustrana [illegible]
[illegible] adrar [illegible] sem haldast [illegible] hvar til
[illegible] og fullkomnist, ad [illegible]
[illegible] sem [illegible] fyrri finnast [illegible] eda ofullkom
id, [illegible] hiljum hér [illegible] bidja Herra
Amtmanninn ad [illegible] fyrir Sóknamönnunum og [illegible]
Sóknamönnunum, ad [illegible] fyrir
ad þeir [illegible] hvad ad [illegible] Herra
[illegible] frá [illegible]. — [illegible] sem [illegible]
i dag og [illegible] ~~frá~~ [illegible] ad Kunngjöra Sýslu
Manninum til [illegible] og [illegible] ad
hjálpa i fyrirkomandi [illegible], samt frekari ~~ad~~ aug
lýsingar fyrir öllum i hvörri Sýslu [illegible] umbodsmönnum
[illegible] Herra [illegible] og [illegible]
[illegible]. —

þettad [illegible] og [illegible] bidja eg
Herra [illegible] ad Kunngjöra Sóknamönnunum [illegible]
sem [illegible] samt Kirkju [illegible] sem [illegible]
annarar [illegible]. —

Hvammi þann 29da Februar 1844. —

Blondahl

Til
Hreppstjóranna i Sveinstada- Torfalækjar- Svínavatns-
Bólstadahlídar Engihlídar og Vindhælis Hreppum

E4,

hans háæruverðugheit herra Kammerherra og Stiftamt-
maður J. Hoppe hefur fram 28da Octobr f. á. [illegible]
[illegible] bréf sem af [illegible] skýrðar sem fylgja:
1, Eitað [illegible] staðfesting á fram, frá 13da April
1839 útgefin frá Stiftamtinu [illegible], og af [illegible] Konung-
lega Kansellíinu frá 28da Martii 1840 [illegible]
áhrærandi ómyndugra [illegible] sem [illegible] á [illegible]
Konunglega hafa, samt til [illegible] að halda [illegible]
að [illegible] til að [illegible] [illegible], [illegible]
[illegible] að það [illegible] kunngjörast
[illegible], að [illegible] er [illegible] af [illegible]
sem í allmannafæri [illegible] frá [illegible]
18 ára aldri og þeir sem [illegible] á [illegible]
inngangi hjónaband frá [illegible] fylgjandi
11ta Júní að [illegible], að þeir hafi Stúlkur eldri en
16 ára [illegible] það þeir [illegible]
[illegible] eða [illegible] eftir það sem [illegible]
[illegible] Stiftamtinu, [illegible] eða ann-
ars Embættis[illegible] [illegible] en að [illegible]
[illegible], við byrjun [illegible] sem [illegible] frá
11ta Júní til 11ta Júní [illegible], hvern aðra
ómyndugra, [illegible] Stúlku börn yngri en 16 ára
og drengir yngri enn 18 ára er [illegible]

vitnisburdur, Um ad þaug sem á lífi finnist skips
andstinnu eptlaga Um sama tímabil, sérsomu sannid sanda
þessa vitnisburdi. Þóta Gjaldsskýrslurnar, ekki heldur þurfi á
þá líða sem af Rentukammerinu ar skrifað sendast Landfoget
ínnum eptir þá sem sannad hafa, þeirra óskiljanleg
tími lag og þar af leidir þá ad skrifanar þurfa ei
heldur sorgadar af Jardabókarkassanum. — Hvad hérmed
kungjörist til hlutadeiganda Sýslumanns og auglýs-
ingar. —

Hvammi þann 11ta Martii 1843
Blöndahl

83,

Úr bréfi dómsmálastjórnarherrans, til mín dagsettu 18de Júlí í ár, áhrærandi 3/4 alþingiskostnaðar sem greiða skal af fasteignum landsins, í 3/100 jarðarafgjalda — tilkynnist yður eptirfylgjandi til eigin vitundar og birtingar fyrir öllum yðar hreppsbúum:

„Þá til yðar frá hreppstjórunum síðar sendu lista yfir allra jarða afgjöld í hverjum hreppi, yfirskoðið þér þvínæst vandlega, og hyggið einkum að hvort þeir ýmislegu landaurar séu rétt útreiknaðir í peningum, eptir þeirri gildandi verðlagsskrá, samkvæmt hreppstjórabréfinu /: samanb. §4 og kapitulstaxta má í haust 1848 til 1849:/ samt leiðréttið þann þarvið fundna misgáning, einn eða fleiri. —

„ Að aflokinni þessari yfirskoðun, sem sé búið fyrir þingtíma næsta vor, krefjið þér á manntalsþingunum, hvern einn búandi, um hans borgunarpart í þessari gjaldsummu, eða 3/100 af hans jarðarskuldum, sem greiðast eiga eptir listunum, — hvörjir og séu við höndina á þingunum — eða sem sjálfseigendur sanngjarnlega skulu borga af sínum ábúðar eignarjörðum. — „Fyrir þessari borgun gefið þér serhvörjum ábúanda kvittun, og auglýsið á þingunum,

„ þarfyrirutan, að sérhvör jarðeigandi sé skyldr
„ að meðtaka þvílíkar kvittanir, sem fulla borg=
„ un fyrir þá upphæð, er þar tilgreina, uppí
„ hlutaðeigandi landseta jarðarafgjald, og það
„ þannig: að þar sem afgjaldið er áskilið í ýms=
„ um landaurum, er það á valdi landsetans,
„ að láta kvittunina koma uppí hvörja vöru=
„ tegundina, sem hann vill, eptir þeirri um
„ hvörja vöru á réttum gjalddaga gildandi
„ verðlagsskrá; og að hann einn megi, ef hann
„ kýs það heldr, borga allar jarðarskuldirnar
„ án afdráttar, og svo krefja landsdrottinn
„ um kvittunarinnar upphæð í peningum". –

Þetta verðr síðar auglýst á þingum, bændum til en betri eptirtektar, er þeir hafa heyrt það áðr hjá yðr.

Ytriey, þann 27 Octobr. 1848.

Arnesen

T.l.

Hreppstjóra Sgr. Guðm. Arnljótssonar

Hreppstjórinn í Hvítársíðu, Daníel Jónsson á
Fróðastöðum, hefir í bréfi til mín af 8da Maí þ.á.
mælst til að þið árlega viljið senda sér marka-
=töflu á því óskilafé eða útigangi, sem í
yðrum hreppum kynni fyrir að koma. Þar
það er mikið líklegt að eitthvað af fé sunn=
-anmanna kunni hér fyrir að koma, get ég ei
annað enn fundið þessi tilmæli velnefnds
hreppstjórans að vera sanngjörn, og þess vegna
vil ég biðja yður annaðhvert sjálfa að senda
honum afskriftir af yðrum töflum svo tímanlega
að haustinu eða vetrinum sem þið getið, eða þá
mér, svo ég geti sendt honum þá allar sameiginlega.

Hvammi þann 10da September 1845.

Blöndahl

Til
Hreppstjóranna í Sveinsstaða-, Torfalækjar-
og Svínavatns-hreppum.

Amtsbréf.

89

Í bréfi frá 5ta þ.m. hefur Nordur og Austur Amtid skrifad ad tilkynna ydur ad eptir því konunglega Rentukammers bréfi af 21ta April 1846 geti allir Syslumenn í þessu Amti fengid hallæris lán frá Jafnadarsjódi [illegible] til [illegible] útbítingar í Syslum þeirra ef þeir þar um í tíma beida því til Rentukammers [illegible] og tilgreina hvörsu og hve mikillar nauðþurftar [illegible] þeir vilja fá. — Um hvad þér kunngjörid fyrr ad þér vilja fá [illegible] [illegible] þér [illegible] ad bidja ydur [illegible] og sídan þad [illegible] til [illegible] og hve mikillar naudþurftar [illegible] ydar óskar ad fá fyrir [illegible] ydar. —

Þingeyrar kl. þann 13da Julii 1846.

Pr. Constitution

R. M. Olsen

Amtmadurinn yfir Nordur og Austuramtinu hefir þann 9ta Dec

þa skrifad mer bref sem af Dönsku snúid hljódar þannig:

„Samkvæmt þess Konungl. Rentukamers Brefi til Amtsins dagsettu 16da August sídstlidna hvörs 2r og 3ia grein ad hljódi hljódandi:

„Hvad ta Póstgaungu áhrærir sem Hra Etatsrádid hefir yfirvegad ad yrdi sett á stofn frá ydar heimili geignum Eyafjardarsýslu i Januarimánudi árlega, þá hefdur stjórnarrádid (Rentukamerid) med ydur ad yfirvegad ad þettad sé naudsynlegt, og leifist því þess vegna ad slíkr póstgánga sé stofnsett og vidhaldist framvegis, undir tíma og hér gefum á ydar vald ad gjöra naudsynlegar rádstafanir framvegis og sér álítid ad vera hinanlegt og kostnadar minst fyrir sid reimbera. — Kostnadinn sem fer ad hendur skal til ad umskipa þær stadsýnir sem þad kinni af sér ad leida í hlutadeigandi Reikningum, ef hann eptir ydar uppástungu borgast skyldi af Þingeyra edr Mödruvallaklausturs inntektum, borgast heldur af Islands jardabókar kassa af hvörjum vinnig öll útgjöld til póstgangna i Islandi greidd eru, og höfum ver því i dag fengid Landfogita Gunlögsen naudsynlega fyrirsögn uppá hvörnig kostnadur sá sem hér tilgengur eptir ad þeir reikningar sem greiddir eru fyrir hvörju stad póstinum samast inn þad fra Dingnir verda eptir ydar Stiftamanni hendi afgreiddir. Ad hinu leidum hér ad þá samkvæmt ydar uppástungu ...

af Naudsyn ... borgad ... sem Klausturs póstum ...

Skagafjardarsýslu tilheyrilegum bréfum fyrir ómak hans.

Verdur nú í vetur og framvegis í hvörjum ár sam-
mánudi Póstur látinn fara frá Akureyri ad Miklabæ í Bl-
öndudhlíd, og þadan til Þingeyra, til hvörrar póstgaungu
í þettad sinn og framvegis nú er rádinn Bóndi Grím-
Jónsson á Þrastödum í Glæsibæjarsókn og hrepp. — Þessi póst-
gánga er nú í þettad sinn ákvedin og verdur líklega ad vera
ædast framvegis þannig: þann 15da Januari fari póst-
urinn frá Akureyri Fridriksgáfu edur Eyafjardarsýslu
ad Miklabæ, og þadan tafarlaust ad Þingeyrum hvar
hann dvelji 2 edur í mesta lagi 3 daga, þar eptir fari hann
til baka ad Miklabæ hvar hann aptur dvelur 2 edur 3 daga
til ad bída eptir og taka med sér bréf frá Skagafjardarsýslu
og þar eptir hverfi hann áfram ad Akureyri (hvar ádur umgetid
í Eyafjardar sýslu) hvert póstinum hvörri ad vera kominn
til baka þann 28da edur 29da Januarii. —

Vid póstinn er nú samid um, ad hann fá skuli 10 Rbd.
fyrir hvörja ferd fram og til baka án endurgjalds fyr-
ir fædi edur aukagjöld, ellegar [illegible] annad í þessk-
onar máta, hvar ákvedinn launa hans fyrst um sinn
lúkist af þeim sem Póstinn leggur í Eyafjardarsýslu, en
mögulegt er ad þau verdi sídar fyrirfram greidd af
umbodsmanni Þingeyraklausturjarda, þó svo nú verdi
ad endurgjald þar fyrir nú ángin greidist med [illegible]
í því er sama varga þarf til Landfógetans. —

Þettad umbidjast þeir herrar Sýslumennirnir vinsamlega
og skyldugleg ad kunngjöra öllum Prestum og hreppstjórum
Embættismönnum Sáttanefndarmönnum Umbodsm. og hreppst.

tilheyrandi nefndir, ad því vidbættu ad eins og Amtid ekki þorir ad
gjöra sér von um ad allir hlutadeigendur gæti í þettad sinn
fært sér þessa póstgaungu tilhlýdilega í nyt, svo hlýtur þad þó
Amtinu þad kært ad fá vitneskju um ef nokkur skyldi finna
nokkud naudsynlegt ad athuga vid framanskrifadar ákvardani-
r, hvad sér þad kunngjörist eptir til þóknanlegs leidbeinin-
gar og frekari auglýsingar í eptir fyrir komandi framtíd-

Hvammi þann 25 Februarii 1846 Blöndahl

Circulaire

Eg hefi nokkrum sinnum ordid þess var að hreppstjórar, þeg-
ar þeir eru vegna uppskrifta og virda dánar bú, taka sig
af hlutadeigendum leyfa til að taka frá og láta í skrifada
ýmsa fjármuni til að launa með vinnufólki edur ögl-
eymindugra fyrir, sem þadan hafur, þó þeim framkomna eptir
lögsedlum, edur skiptabréfum sem í Dánarbúunum finnast
kunna og máski til fleiri skulda lúkninga, af hvörju leidi-
ast ýmsir óreglu einkum þegar búid á undanum ei
getur hrokkid til að fullnægja öllum skuldaheimtum auk þess
sem þad er öldúngis gagnstæda laga og lögum gagnstætt
fyrirtæki fyrir hreppstjórn að útleggja slíka skulda af fr-
amlidins manns dánarbúi án skiptaráðandans vitundar
og samþykkis, og þessum er opt og tídum öldúngis ólím-
ugt hvörnig ástand Dánarbúsins kunni að verda þegar
þad er uppskrifað. og af þessum framgangsmáta hefur
nú þegar leiga hér í Sýslu ordid þras sem að lyktunum er
ordur til bóta komið utan með lögsóknum og Dómi.
Eg finn mig því orsakadan til hér með ad advara
alla um ad þeir ekki í þeim dánar búum sem fyrir

gjörir kunna að koma að uppfylla vinnu hugna framnaði,
inntið að taka bókanna slit frá ó sameignadann til sínu ...
engar hverju stafni samhöfir, haldur uppskrifið og hyrndt
allt það sem eptir þann frambidna finnst um þessi þeim
sem sitjast þar bókkin hafa að krefja, hvar hald sem er,
til hlýta réttarins. —

Hvammi þann 25ta Febr. 1846.

Blöndahl

86,

Umburdarbref

a) Samtímis bréfi frá konungl. Rentukammerinu dags. 19da Sept. f.á. á afskirkunin(?) til reynslu fyrst um sinn í 5 Ár frá Næstliðnu Ári að halda að stofna skuli árlega Póstgaungu frá Suðurmúlas. til Eyjafjarðarsýslu og á kostir þá sem samningi sendir verður að byrja skyldu Póstgaungu fyrstudagana í hvörs árs April mán: frá [illegible] Sýslumanninum í Suðurmúlasýslu til Sýslumannsins í Eyjafjarðarsýslu um koma það á leiðinni frá Sýslumanninum í Norðurmúla~~sýslu~~ og Þingeyjarsýslum, Póstgaunga [illegible] er sérstaklega stofnsett til að flytja bréf sem að sönnum(?) hjemi og auglýsir nýja að hafa meðferð viðvíkjandi Póstinum, ~~[illegible]~~ [illegible] skuli Póstgaunga sú, sem stofnuð var árið 1840 frá Eyjafjarðarsýslu til Sandaness á Langanesi upphafinn. Þingeyra(?) 28da Jan: 1847. R. M. Olsen.

b) Circulaire. Til hlítunar að, að sérhvör [illegible] konungl. [illegible] og Umboðsmanna [illegible] Mála[illegible] nýja með Póstinum að sendast [illegible] borgunar samtímis allra [illegible] konungsbréf frá 1779 [illegible] 7da grein, og 11ta grein í Rentukamm[illegible]

ins bréfi frá 17da Júní 1786. og tilskipun frá 8da Marts 1843 79da grein hefir það konúnglega rentukammer í bréfi frá 5ta Sept. f. á. tilkint þeim sem hefir Norður og Austur Amti, að hlutaðeigandi Sýslumenn og þeir sem spítalsfiskinn eiga heimta hafa rétt til að krefjast Skírteinis frá þeim sem senda með Skipunum Sýslumanns bréf, um að slíkt bréf hverra áhrærir einúngis konúnglegt Embætti eða Amtsins skyldar málefni, þegar þeir hafa grun um að þeir sem bréfinn senda ekki hafi heimild þvi að senda þau án borgunar

Þingeyra Kl. þann 27 Jan: 1847. R. M. Olsen

e, Í bréfi af 31ta f. m. hefir það háa Norður og Austur Amt boðið mér að ítreka við yður, að þér leggið alúð á að vekja dalbúana um heimilisins Túngarða hleðslu vatns veitíngar og þvi annað sem ráðlagt er í Landbústjórnar Félaginu fyrirskrifuð: að allt komi heim þegar þér eða Félagar eru samankomnar við þær úngu.—

Þingeyra Kl. þann 27da Jan. 1847. R. M. Olsen,

[illegible]

svo mikið til að beiða yður að auglýsa fyrirspurningar áhrærandi [illegible] hvað Landfógetans til mín dagsett 5ta Februarii þ. á.

Sýslumannssögn hefur það verið tíðkað síðan, [illegible] almennt hefði að gjalda peninga á [illegible] í sama eða sjóðum [illegible] frá 1822 þegar annað hvort [illegible] [illegible] úr sínum [illegible] hafa orðið [illegible] í einum og sama Sóknarstöð, hvort sem [illegible] eða útlagt í [illegible], og svo framvegis að [illegible] hefur verið innsett á [illegible] í [illegible] sem sameign allra [illegible] hlutað [illegible], en [illegible] so að hvors hluti sé til [illegible] undir einni og upphæð, móti einu og sama skuldabréfi; síðan hafa [illegible] verið tekin í [illegible] fundum [illegible] lengra [illegible] og [illegible] það útaf [illegible] sig engin [illegible] hvaðan sóknarbörnum [illegible] sem [illegible] á [illegible] á hendi [illegible] hér.

Þar á móti þegar [illegible] af bóndanum hafa orðið að taka sinn hluta út úr sjóðnum, eftir sameignarskuldabréfinu, af hverju [illegible] hefur [illegible] í [illegible] þegar [illegible] í sameigninni og [illegible] og [illegible] sinna [illegible] af sínum hlut, hvaðan sinna bóndi [illegible] í sameign [illegible] sem [illegible], halda áfram að [illegible] er [illegible] hvað [illegible] og hvort [illegible] sem [illegible] bæði fyrir [illegible] saman, [illegible] og [illegible] á [illegible]

leigar af hinni Alþingar uppsed þannig safnast hafa af skyld-
um sameignar höfuðstól skal, svo árum líkum og dögum
skipti, útreikna eptir hjeru dagatali, einsfórdada eig-
ter uppsed, og líka frá bara Einatöss til hinning
þeirra hvarg þrátnu árlegu leiðrenga hid sama fó-
gitadi með fyrir Alþingis tilkinshulda þeirra, hverra
tala öðrum þó eigi. —

Af framantöldum ástæðum þykist það fróðlegt til þess
undan og til hálfsaltnaðar Ráðgjafingar í Löggjafnar
umdæminu að framhagið hverjum ági tekið á móti á
þingu í hverju lögarsjóðinn, sem konar höfuðstólum hver
fleiri um einn á fluti, hvert það er þeim þessara
Stiptana eða Umdæmungra eign, og skyldi fluttadaganður
því að úttraga Stiptamtsins leifi fyrir að hafa hver
einsfala parti á þingtusalla, hvað útast sem sig und-
ir hans einkunnar skattinn sem fyganda, þótt að fleiri
umframmu, að höfuðstóll undir 25 rd. ber ekki að
komast á þingu, hvort hann til fyrir Umdæmdum
eður þeim hverum Stiptunum." —

Þingeyrar d. 3ja April 1847.

Rall. Olsen

Sýnishorn

Listi

yfir allar þær jarðir í Svínavatnshreppi, sem eptir bréfi dómsmála stjórnarherrans af 13. júlí þ. á. eiga að greiða 3/100 af jarðarskuldum til lúkníngar alþíngiskostnaði

A. Leigujarðir

Nº	Jarðir og ábúendr með fleiru.	Dýrleiki ℔	Landskuldargjald í álnum og vörutegundum	Kúgildaleigur	tilsamans í peníngum Rbd	ß	3/100 þaraf Rbd	ß	Sýslumannsins athugasemdir.
1	Bálkastaðir; Einar Erlingsson	20	40 ál. í ull, 40 ál. í tólg og 40 ál. í sokkum	40 á smjörs	26	84	»	77	
2	Sámsstaðir; Atli Þorgeirsson	30	18 Sauðir veturgamlir	60 á sm.	59	88	1	76	
3	Sjötsstaðir; Jón Jónsson	10	30 ál. í peníngum, 30 ál. í ull	20 á sm.	15	50	»	45	
4	Þórisstaðir; Oddr Oddsson	15	90 ál.	30 á sm.	20	45	»	58	
5	½ Hunnsstaðir; Jón Árnason	10	60 ál. í peníngum	20 á sm.	13	62	»	40	
	B. Sjálfeignarjarðir.								
6	½ Hunnsstaðir; Jón Árnason	10	60 ál. í peníngum metið	20 á sm.	13	62	»	40	
7	Hárekstaðir; ~~Bjart~~ Auðun Búason	30	1 ℔ 60 ál.	60 á sm.	40	90	1	23	
8	Hafrstunga; Bjarni Þórðarson (landskuld metin eptir jarðargæðum)	20	1 ℔ 30 ál.	40 á »	32	43	»	94	
9	Mýri; Sveinn Jónsson (landskuld metin eptir jarðargæðum)	20	90 ál.	40 á »	22	13	»	64	

Ath:
Fyrst hafnaz greinileg skírsla um jarðanna landskuldir og leigur, hverrar fyrir sig, í einni bók; í tveim flokkum, nefnil. A. Leigujarðir og jarðarpartar, B. Sjálfeignarjarðir og jarðarpartar. Svínarít gjöriz tabla aptanvið, eptir þessu sýnishorni; dæmin benda einasta til einna helztu breytinga í hverjum flokki, þó miklu fleira kæmi fyrir

27/10 48

Arnesen

№ 129

2) 19-56
9-76

96
56
152

No 118.

Hvad sem borgad hefir verid af ödrum fridjung stjórnarkornsins til fyrrverandi hreppstj: A. Péturssonar á Litladal

	Rdl	sk
Jón á Sólheimum	5	5
Ósk samast.	.	76
Jónas samast.	1	12
Sigurdur á Eldjárnsst:	2	11⅓
Jón á Höllustödum	2	
Gudmundur á Gudlaugsstödum	4	24
Helgi á Eydölum	1	67⅓
Ólafur á Eydölum	1	67⅓
Jón á Eldjárnsstödum	1	67⅓
Sólveig á Þröm	2	11⅓
Kristján í Dal	3	90⅔
Séra Jón á Kúlu	2	89⅓
Magnús á Kúlu	.	26
Jónas á Holti	3	⅔
Sveinn samasti	1	43⅓
Björn á Rútsstödum	2	70⅓
Jónathan á Gafli	4	13⅓
alls	41	3⅓

Stjórnarkorn í Svínavatnshrepp: 35 Td. 17½ Td. 17½ Td. alls 70 tunn.

No	Manna og Bæa Nöfn	Rúgr Tunn.	Skp	Baunir Tunn.	Skp	B. Bygg Tunn.	Skp	allt verd Rd	Sk	þaraf vd 1/3 Rd	Sk
1	Ingibjörg á Svínavatni	.	1/8	.	1/8	.		1	46	.	47⅓
2	Jón Johanss. Ditto	.	4/8	.	2/8	.	2/8	6	34	2	11⅓
3	Jón á Sólheimum	1	.	.	4/8	.	4/8	12	68	4	22⅔
4	Ósk Erlendsd. Ditto	.	2/8	.	.	.	1/8	2	35	.	75⅔
5	Jónas Jónatanss. Ditto	.	2/8	.	.	.	2/8	3	38	1	12⅔
6	Þórdur á Búrfelli	.	3/8	.	.	.	3/8	5	9	1	67
7	Björn Erlendss á Búrfelli	.	6/8	.	3/8	.	3/8	9	51	3	17
8	Jón Árnas. á Tindum	1	.	.	3/8	.	3/8	10	83	3	59⅔
9	Þorbergur Ditto	.	1/8	.			1/8	1	67	.	54⅓
10	Magnús á Grundfridarst.	1	4/8	.	4/8	.	6/8	17	42	5	78
11	Páll á Hamri	1	2/8	.	4/8	.	5/8	15	7	5	2⅓
12	Gísli á Ásum	1	2/8	.	4/8	.	5/8	15	7	5	2⅓
13	Sigurdr á Kárastödum	1	.	.		.	6/8	11	50	3	80⅔
14	Jósafat Ditto	1	.	.	3/8	.	4/8	11	86	3	92⅔
	Jósafat og Sigurdr Ditto		.	.	4/8	.	4/8	7	36	2	44
15	Erlendr á Tungunesi	1	.	.	4/8	.	4/8	12	68	4	22⅔
	Erlendr og Jón Pálmasynir	.			6/8	.		4	84	1	60
16	Sölvi Sölvas. á Langamýri	1	4/8	.	4/8	.	4/8	15	36	5	12
17	Jóhannes Erlendss. Ditto	.	2/8	.	1/8	.		2	14	.	68⅔
18	Gunnlaugr Björnss. Ditto	.	2/8	.	1/8	.		2	14	.	68⅔
19	Sveinn Eiríksson Ditto	.	4/8	.	2/8	.	2/8	6	34	2	11⅓
20	Stephan I.s. Ditto	.	2/8	.	1/8	.	1/8	3	17	1	5⅔
21	Sigurdr Jónss. á Langamýri	.	4/8	.	2/8	.	2/8	6	34	2	11⅓
22	Jón á Höllustödum	.	4/8	.	2/8	.	2/8	6	34	2	11⅓
23	Gudm. á Gudlaugsst.	1	.	.	4/8	.	4/8	12	68	4	22⅔
24	Helgi á Eydölum	.	4/8	.	3/8	.		5	10	1	67⅓
25	Ólafr Ditto	.	4/8	.	3/8	.		5	10	1	67⅓
26	Jón á Eldjárnsstödum	.	4/8	.	3/8	.		5	10	1	67⅓
27	Sólveig á Þröm	.	4/8	.	2/8	.	2/8	6	34	2	11⅓
28	Kristján í Stóradal	1	.	1	.	.		11	80	3	90⅔
29	Hr. A. Árni í Litladal	.	.	.	7/8	.		5	66	1	86
	4	19	1/8	10	5/8	8	6/8	243	24	81	8

Sýnishorn

Tíundargjörð
í Svínavatnshrepp eptir hinni nýju jarðabók

Nöfn jarðanna	ℳ	tíund fiskar
a. jarðir háðar kongstíund.		
1. Svínavatn	$36\frac{7}{10}$	$22\frac{2}{100}$
2. Litla-Búrfell	8^{1}	4^{86}
3. Stóra-Búrfell	24^{4}	14^{64}
4. Tindar	26^{5}	15^{90}
5. Gunnfríðarstaðir	9^{1}	5^{46}
6. Ásar	16^{3}	9^{78}
7. Tunguness	20^{4}	12^{24}
8. Guðlaugsstaðir	30^{6}	18^{36}
9. Höllustaðir	17^{3}	10^{38}
10. Eiðsstaðir	23^{4}	14^{4}
11. Eldjárnsstaðir	14^{6}	8^{76}
12. Stóridalr	47^{9}	28^{74}
	$275\frac{3}{10}$	$165\frac{18}{100}$
b. óháðar kongstíund:		
13. Sólheimar	29^{5}	17^{70}
14. Hamar	14^{2}	8^{52}
15. Kárastaðir	10^{2}	6^{12}
16. Ytri-Langamýri	22^{1}	13^{26}
17. Syðri-Langamýri	18^{7}	11^{22}
18. Brún	9^{8}	5^{88}
19. Litlidalr	14^{2}	8^{52}
20. Holt	27^{2}	16^{32}
21. Rútsstaðir	18^{3}	10^{98}
22. Hrafnabjörg	23^{8}	14^{28}
23. Gafl	12^{2}	7^{32}
24. Ljótshólar	22^{4}	13^{44}
25. Snæringsstaðir	24^{4}	14^{64}
26. Grund	32^{6}	19^{56}
27. Geithamrar	16^{3}	9^{78}
28. Mosfell	13^{6}	8^{16}
Samtals	$584\frac{8}{10}$	$350\frac{88}{100}$

Prestssetrið á að teljast með, en þangað reiknast engi tíundin.

57 x 30
17.10

100

40 x 57
22.80

No 142

Innanríkismála Stjórnarherrann hefir 29 Janúar í ár, lýst því yfir: að umkvartanir yfir vanbyrgðum af nauðsynjavörum hjá kaupmönnum hafi híngað til verið frambornar af hlutaðeigandi embættismönnum, til nauðsynlegra úrræða vegna innbúa Íslands, og hafi stjórnin eptir mögulegleikum ráðið framúr slíku — en að eingar slíkar umkvartanir verði hereptir heyrðar eða til greina teknar frá Íslandi, þarsem lögin frá 15 Apr. 1854 hafi opnað allar hafnir fyrir framandi þjóðum, og að einginn skylduþíngi hvíli þessvegna lengr á þeirri dönsku verslunarstétt til að vera byrgir með nauðsynjavörur handa landinu, heldr hljóti nú innbúar þess, að sjá sér sjálfir fyrir nauðsynjum sínum, án þess, að meiga vænta ~~sé~~ neins styrks frá hálfu stjórnarinnar.

Þetta á að kunngjörast öllum almenningi röklega. —

Ytriey, 26 dag Júnímánaðar 1855.

Havstein

Til
hreppstjóra Sgr. Jóhannesar Guðmundssonar
— " — Sgr. Erlendar Pálmasonar

No 107

Auglýst við kyrkjufund að Auðkúlu þann 12ta ágúst mánaðar og 19da sama mánaðar við kyrkjufund á Svínavatni 1855;

vitnar

J. Pálmason

Amtið hefir dag 1ta þ. m. sendt mèr eptirrit af 2 svarbrèfum Ráðherrans til bænarskráarinnar um eptirgjöf alþingiskostnaðarins með fleiru, til þess að auglýsa innihaldið fyrir hlutaðeigendum; en innihaldið er sem fylgir:

Þann 16da dag Maí f. á. svarar ráðherrann, — Tillitið sem nú er frá völdum — að þareð alþingið megi álítast að hafa haft hæfilegleika til að leysa úr spurningunni um gildi kosningar varaþingmannsins, þá áliti ráðherrann ekki ástæðu til að taka hið umbeðna til aðgjörða. —

Þarnæst hefir amtmaðurinn dag 20ta October skrifað ráðherranum: að eptir sannfæringu sinni væri kjörstjórnarinnar aðferð í alla staði lögum samkvæm, og að hann ekki finni laga ástæðu fyrir alþingisins myndugleika til að dæma um gildi kosningarinnar, þar sem um ráðstöfun kjörstjórnarinnar er að tala, nema þá að taka þvílíkt spursmál til reglulegrar meðhöndlunar á þinginu, sam=

hvernt 62 grein í alþingis lögunum, og hefir
amtið því ekki eptir ástæðum, hvar á ráðherran
hafi byggt svar sitt 16da Maí.—

Hertil svarar ráðherra Tillisch dag 4ða Decembr síðstl. að þareð alþingið með atkvæðagreiðslu hafi skorið úr spursmálinu, svo hljóti nú að hvíla við það, einsog áður sé skrifað; og án þess að ráðherrann sjái ástæðu til að rannsaka, hvort að sú niðurstaða, sem spursmálið hefir hreppt á alþingi sé lögum samkvæm eða ekki samkvæm.—

Þetta bið eg yður auglýsa hlutaðegendum, að því viðbættu: að þareð enir lögfróðu menn á alþingi og sjálfr konungs fulltrúinn með, allt svo 11 í móti hinum 11 hafa látið kosn=inguna gilda, og hlutaðegandi amtmaðr hefir eins útþrykkilega sagt þetta sama í embættisbréfi sínu til stjórnarinnar, án þess stjórnin hafi neitað því, né gefið hið gagnstæða einu sinni að skilja, svo álít eg það, sem kjörstjóri, skyldu mína, að haga kosningum eins í líku tilfelli í annað sinn, og að gefa kjósendum þannig kost á nýrri kosningu, að ósk þeirra, án þess að slík atkvæðagreiðsla alþingis megi hindra rétt þeirra þartil.—

Ytriey, dag 14da Marz 1855.

[illegible]

Til

Hreppstjóra Sgn. J. Arnljótssonar

1011.

Amtið hefir í brèfi, dagsettu 13da Novbr. mælt svo fyrir: að allir sýslumenn samkvæmt kongsbrèfinu 29da April 1776 skipi árlega niðr vegaruðningum og vegabótum á hvern hrepp, og að þeir þannig ávísi hverj=um hrepp þá vegi, sem á því ári skulu endr=bætaz, samt að þeir á ári hverju strax að aflöknum manntalsþingum, sendi amt=manni skýrslu útaf þingbókinni um það, hvað á hverju þingi hafi rædt verið um vegabætr í hverjum hrepp.—

Þessa vegna aðvara eg Yðr hèrmeð fyrirfram um, að vera viðbúinn á næsta manntalsþingi nákvæmlega að ákveða og ræða um þá vegi innan Yðar hrepps, og honum tilheyrandi

fjallavegi, sem umbætur þurfa næsta vor eða sumar, og hlýt eg þarnæst að rita í dómsmálabókina fyrirmæli mín til yðar um vegabæturnar, og útskrifa þau þar á eptir til amtsins. —

Ytriey, dag 10da Febrúar 1854.

[illegible]

Til

Hreppstjóra Sgnr. G. Arngrímssonar

105.

Hérmeð sendast Yður hin lögboðnu form til landbún=aðartöblunnar í tvennu lagi; síðan innfærið þér á sínum tíma eptir framtali manna tíundarféð, allt með sama hætti og í fyrra, einnig eptir þeim Yður áður sendu prent=uðu reglum; en fólkstal allra búenda, að undanskildu húsfólki, tökubörnum, og sveitarómögum, sem ei eru bóndans skylduhjú, bið eg Yður að innfæra í þar til gjörðan dálk í sveitartöblunni.

Ytriey, dag 26ta Maí 1854.

A. Arnesen

Til

Hreppstjóra Sgn.r G. Arnljótssonar.

A 103.

Amtið hefir sendt mér yfirlit yfir tekjur og útgjöld jafnaðarsjóðsins 1853, dagsett 16da f.m. sem samandregið hljóðar þannig:

Tekjur:

1. Afgangsleifar frá því í fyrra 1399 rbd 10 s
2. Jafnað niðr á allar sýslurnar 735 – 76 — 2134 rbd 86 s

en Útgjöldin öll eru . . . . 706 – 47

þar á meðal, er mestu nemr, til alþingis-kostnaðar 316 rbd 3 s

Afgangsleifar 31. Decbr. 1853 – 1428 rbd 39

Þetta beiðiz auglýst alþýðu að fyrirmælum amtmanns, og það með, að ekki virðiz nauðsynlegt að gjöra nokkra niðrjöfnun á þessu ári.

Ytriey, dag 9da Februar 1854.

A Arnason

Til
Hreppstjóranna í Bólstaðarhlíðar- og Svínavatns-hreppum.

Eptirrit

Amtið hefir orðið þess áskynja, að bréf stjórnar herra innanríkismálefnanna frá 23ta Maí 1850, um festuuppboð og byggíngu konúngsjarða hefir ekki allstaðar verið auglýst alþýðu, þó það með bréfi héðan frá 1sta Júlí s. á. hafi verið birt öllum umboðsmönnunum hér í umdæminu, og bið eg yður því herra sýslumaður!, að gjöra það hegnum kunnugt í lögdæmi Yðar. — Bréfið hljóðar þannig íslendskað:

" Stjórnarráðið hefir ákvarðað, að festuuppboð skuli ekki vanalega eiga sér stað framvegis á Íslandi, en amtmanninum skal gefið það á vald, að sjá um, að umboðsmenn byggi þar konúngsjarðir duglegum leiguliðum, og ber jafnframt, að hafa tillit til, ef þess er kostur, að jarðirnar geti haldist við sömu ættir —

Að öðru leiti skal þess gjætt, að umboðsmenn við byggingar jarða, sjái hag konúngssjóðsins."

Af þessu er auðsætt, að festuuppboð eru ekki með öllu aftekin, einsog sumir hafa álitið, og einsog það kann að bera undir, að festuuppboð á einhverri jörðu verði nauðsýnlegt, þegar t. a. m. jarðargjald og festa sú, sem undir hendinni býðst í hana ekki samsvarar gæðum jarðarinnar, svo geti það og

viljað til, að jörð verði boðin upp til afgjalds, þegar ekki fæst eins mikið eptir hana, eins og að undanförnu hefir goldist, án þess þó jörðin hafi af sér gengið, en hvorugt mun opt koma fyrir. — Því síður er festu gjaldið sjálft, einsog sumir einnig hafa haldið, afnáð með bréfi stjórnarherrans, og er það beinlínis skylda umboðsmanna, að gánga eptir því, einsog eptir öðrum jarðargjöldum, þegar svo er ástadt, eptir árigkomulagi jarðanna og öðrum kringumstæðum, að líkindi eru til, að það fáist auk annara jarðargjalda, og það þykir sanngjarnlegt. —

Þetta bið eg yðr sömuleiðis, að láta auglýsa. —

Skrifstofu Norðr og Austr-amtsins 18da dag Octobern: 1853.

Hafstein

Þetta alt hingaðtil ákunna bréf innanríkis stjórnarherrans, og amtmanns Havsteins skýríngar þaryfir auglýsast alþýðu við kirkjufundi og öðru hentug tækifæri. — Ystríey, 30 dag Novembern: 1853.

Arnesen

Til
Hreppstjóra Sgr. Guðmundar Arngrímssonar

Til

Hreppstióra Sgr. G. Arnljótssonr

á

Emb. mál

Guðlögstöðum

HUNAVATNS SYSLA.

Stjórnarherra innanríkismálefnanna hefir 30ta octbr 1852 álykað svo: að þar sem óskilgetin börn fylgi framfærishreppi móðurinnar, og eigi föðursins, þá sé sveitarstirkur til slíkra barna uppeldis að álýta sem tillagður móðurinni, og að þessvegna sá hreppur einasta hvar festarmaðurinn á lögframfæri hafi eptir tilskipun 30ta April 1824 № 10 rétt til að mótsegja hjónabandinu með móðurinni, ef, og svo leingi sem uppeldisstirkur barnsins ekki er endurgoldinn, þareð mannsins löghreppur, eða þó fyrst og fremst maðurinn sjálfur við hjónabandið tekst á hendur skyldur móðurinnar, að forsorga hennar bæði skilgetin og óskilgetin börn; þennan neitunarrétt hafi löghreppur festarmannsins eins óskerðtan, þó festarkonan eigi sama hrepp og hann.

Í annan stað getr sveitarstirkr til uppheldis óskilgetnu barni föðursins ekki hindrað hans hjónaband, er barnið eigi fylgir hans lögframfærishreppi, og uppeldisstirkinn þá ekki að álíta sem honum sjálfum í té látinn, eins og eigi heldur hjónaband hans með annari enn barnsmóður sinni getur ollað neinni breytingu á framfærisskyldunni. —

Ráðherrann væntir þarhjá að hlutaðeigandi hreppar

neiti ekki þennann neitunarrétt móti hjónabandinu þar sem persónurnar eru vel vinnandi, og álitlegt að þar við hjónabandið auki mannsins löghrepp sveitarbyrði? Þetta kunngjörist yður til athugunar framvegis. —

Ytriey dag 21ta Octbr 1853. —

Arnesen. —

Til

Hreppstjóranna í Bólstaðarhlíðar Svínavatns og Torfalækjar hreppum

Amtið skipar að jafna 2ß á hvert lausafjárhundrað í ár, og innkalla þetta gjald á næstu manntalsþingum, samt gjöra síðan lögmæta skilagrein fyrir gjaldi þessu. –

Jafnframt hefir amtið sendt mèr reikning yfir inn- og útgjöld jafnaðarsjóðsins 1852, þannig hljóðandi:

Tekjur:		
1. Leifar frá árinu 1851		1143 rbd 4 ß "
2. Bráðabyrgðar útgjöld fyrra árs		2 " "
3. Jafnaðar niðr á allt amtið 1852		712 " 7
		1857 4 7.
Útgjöld:		
1. Kostnaðr í sakamálum	12 rbd " ß "	
2. til lúkningar alþingiskostnaði	249 1 9	
3. fyrir bólusetningar	116 " 4	
4 fyrir sáttabók	1 " "	
5. fyrir flutning á stúlku frá Akreyri til Kaupmannahafnar til að nema yfirsetukvennafræði	20 " "	
6. fyrir að setja verðlagsskrár í amtinu	14 " "	
7. fyrir skoðunarferð amtmannsins um Húnavatns og Skagafjarðar-sýslur næstl. sumar	46 1 "	458 3 13
Leifar 31. Decembr 1852		1399 rbd " 10.

Þetta beiðist auglýst almenningi að fyrirmælum amtsins.
Verðlagsskráin fylgir hérmeð til auglýsingar. —
Ytriey, dag 14. Februarm. 1853.

Arnesen

Til

Hreppstjóra sgnr G. Arnljótssonar

Stjórnin í Danmörku hefir á næstliðnu vori ákvarðað ferðir póstskipsins þannig:
þann 17 April frá Kaupmannahöfn til Reykjavíkr
„ „ 25 Maí „ Reykjavík „ Kaupmannahafnar
„ „ 1 Júlí „ Kaupmannahöfn „ Reykjavíkr
„ „ 15 August „ Reykjavík „ Kaupmannahafnar
„ „ 1 Octobr „ Kaupmannahöfn „ Reykjavíkr
„ „ 15 Nóvembr „ Reykjavík „ Liverpól á Englandi
„ „ 1 Janúar 1853 „ Liverpól „ Reykjavíkr
„ „ 15 Febrúar „ Reykjavík „ Kaupmannahafnar.
en stiptamtmaðrinn má þó, ef á liggr, láta skipið bíða til 1. Marz.

Þessvegna hefir nú amtmaðrinn breytt póstgöngunum á Norðr- og Austrlandi þannig:

ad Norðrlanzpóstrinn fer suðr frá Akreyri 15 Octobr, og næstu ferð þar á eptir þann 1 Febrúar.

ad Austrlanzpóstrinn fer frá Ketilsstöð=

ūm í Sudrmúlasýslu 15 Nóvem-
ber, og nordur ferd þar á eptir 10 Januar
ad Húnavatnssýslu póstr fer frá Akreyri
8 Februar, og á ad vera kominn til
baka 22 sama mánadar.

Amtmadr Havstein hefir nú eptir
leyfi kongsins ferdaz utan, og gegnir
Briem sýslumadr amtmannsstörfum
hans vegna, og er skrifstofan á Frid-
riksgáfu sem ádr.

Allt þetta bid eg Ydr ad auglýsa öll-
um hreppsbúum Ydar.

Ytriey, dag 9 Septembr 1852.

[illegible]

Til
Hreppstjóra Sgr. G. Arnljótssonar

Eptirrit

99. —

Eins og yður er kunngjört þann 6ta Decembr. er eptir skipun Stiptamtsins innkrafið á öllum mann talsþíngum 5ta gjald af Ríkisbankadal í jarðarskuldum uppí áfallinn alþíngis og þjóðfundarkostnað, enn laungu eptir öll manntalsþíng, meðtók eg bréf stjórnarherrans, um að einasta ekki að innkrefja það sem á vantaði til endurgjalds ennum gamla alþíngiskostnaði, enn að því sem þegar goldið væri þar yfir, svosem uppí hinn nýja fundarkostnað eptir skipun Trampes greifa, skyldi strax aptrskila gjaldendum. —

Við þetta stóð framm eptir sumrinu, að eg beið og vænti eptir greinilegri skipun frá herra Trampe um það hvað mikið af gjaldinu ætti að greiða inn í konúngsins fjehyrzlu uppí ennú ólokinn alþíngiskostnað, og hvað mikið aptur að skila. — gat eg leingi ekki afgreidt reikn ínga mína í þessari grein, þartil eg loksins meðtók bréf Amtmannsins dagsett 2n Augúst innihaldandi þá ráðstöfun frá Trampe, að 1/2 af hvörjum ríkisdal skuli nú borga inn í fjehyrzlu konúngs, og eru reikníngar gjörðir þessu samkvæmt, og töblurnar framsendar. —

Er þá hitt ótrúið eptir sem er: hvernig aptrskilanin

geti haganlegast á komist? að aptrskila hvörjum einum gjaldanda á meðal 500 manna því sem hverjum ber er ó-
kljúfandi, og eins ómögulegt sökum peninga skorts, og
einkum vöntunar á smáskildíngum, einnig ómögulegt
að fá skrifaða játníngu hvörseins viðtakanda til sönn-
unar um endurborgun 4ß af ríkisdal hverjum, þar
sem þó mín lögglda manntalsbók sýnir sönnun fyrir
hvað krafið hefur verið og borgað af hverjum einum
og ekki því eins að sína hverju aptr er skilað efrá
minni hálfu. —

Virdist mér þessvegna sá borgunar máti hagustur og
hagfeldastr: að aptrskila hverjum einum því, sem hönum
ber, við manntalsbókina á verþíngum næstkomandi, —
og að láta vissan dálk í manntalsbókinni sína þetta;
getr það þá komið uppí þínggjaldið, eða borgast á
annan hátt á þínginu sjálfu; hygg eg að allir sýslu-
búar mínir verði ánægðir með þessa tilhögun, og
eins þeir einstöku sem kunnu flytja úr lögsaminni,
þareð þeir eiga sem aðrir þínggjaldi að lúka hér áðr
burtu fara alfarnir —

Þeir sem nú kunna vilja brúka þetta er aptr skal sk-
ila, til einhvers sérlegs augnamiðs, geta máske eins
vel ákvetið sé sérá parti þartil, og þannig látið þá fyrir
huguðu endurborgun á þínginum halda sér án breitíngar,
enn vilje þeir annað í þessu tilliti, þá láta þeir mig
vita það gégnum hreppstjórana allir í einulagi í
hverjum hrepp. —

Bið eg hreppstjórana auglýsa þetta bréf öllum
sveitarbúum. —

Ytriey dag 10da Novembr 1852. —

Arnesen

Til

Hreppstjóranna í Svínavatns-Torfalækjar og Áshreppum

Eptirrit

97.

Jafnframt því og hermeð sendi Yður yfirlit yfir tekjur og útgjöld jafnaðarsjóðs þessa umdæmis árið sem leið, er eg bið Yður að auglýsa almenningi með bréfum til hreppstjóranna, verð eg að mælast til að þér jafnið niðr á hvert lausafjárhundrað í lögdæmi Yðar 2 (tveim) skildingum, og heimtið þessa afgreiðslu á næstu manntalsþingum, en sendið hana síðan amtinu við fyrstu hentugleika. —

Skrifstofu Norðr- og Austr amtsins, d. 1 Janúar m. 1852.

Havstein.

Til
Herra Sýslumanns A. Arnesens.

Samandregið yfirlit

yfir gjöld og tekjur jafnaðarsjóðs Norðr- og Austr umdæmisins, árið 1851

	rbd	mrk	sk.
1. Leifar frá árinu 1850	1086	2	2
2. Endrgjald af áðrborguðum útgjöldum	132	3	„
3. Jafnað niðr á sýslurnar 1851 alls	1291	4	„
	2510	3	2

	rbd	mk	sk
Flutt	2510	3	2.
I. Kostnaði í sakamálum . . 178 rd 4 ß 10			
II Til lúkningar alþingiskostnaði og borgun fyrir fulltrúaval til þjóðfundarins . . 813 – „ 3.			
III Fyrir kennslu 2ja Yfirsetukvenna í Kaupmannahöfn og flutning þeirra til Íslands . 138 – 4 ß „			
IV. Borgað fyrir skoðunargjörð biskups um báðar Múlasýslur, sumarið 1850 . . 175 – 3 ß 1.			
V. Ýmisleg útgjöld . . . 61 – 5 ß 4	1366	5	2.
Leifar 31. Decembr. 1851 .	1143	4	„

Skrifstofu Norður og Austur-amtsins, 17. d. Januar m. 1852. Havstein

Þetta beiðist kunngjört almenningi.
Ytrey, þann 25 Februar 1852.
Arnesen

Til

Hreppstjóra Sgr. G. Arnljótssonar

Verðlagsskráin fyrir yfirstandandi ár fylgir hérmeð. ut supra

Arnesen

96.

Amtið hefir nú ákvarðað með bréfi til mín, dagsettu 18 þ. m. að póstferðin í Janúar byrji frá Akreyri þann 15 vestr Yxnadalsheiði að Miklabæ, þaðan tafarlaust yfir Norðrárvatnsskarð út Langadal að Ytriey, hvar póstrinn má dvelja 2 daga, mest 3 daga; frá Ytriey fer hann sömu leið aptr að Miklabæ, og má þar einnig bíða 2 daga, mest 3 daga, ef nauðsyn krefr, en verðr að vera kominn aptr til Akreyrar 28da eða 29da Janúar.

Þetta bið eg hreppstjórana að auglýsa við kirkjur öllum almenningi að tilmælum amtmannsins.

Ytriey, þann 31ta Oktobr 1851.

Arnesen

Til

Hreppstjóranna í Torfalækjar- og Svínavatnshreppum.

e skýrsla um vegabót innan yðar hrepps 1851
þyrfti að koma sem allra fyrst, og þó þær hafi
máske verið litlar, hafið einnig fyrir það að
gefa árlega skýrslu, eptir skipun frá hlutað=
eigandi stjórnarherra. —

ut supra.

[illegible]

Það munu flestir sem hafa íhugað búskap manna hér í Norðr og Austr-umdæminu hafa sannfært sig um, að honum sé mest til hnekkis skortr á vinnukrapti og vinnufólksekla, er hefir helzt upptök sín í því, að svo margir um þessar mundir vilja engum vera háðir, heldr eiga með sig sjálfa, þrátt fyrir bann eldri og nýrri laga.

Amtið álítr þessvegna skyldu sína að taka það fram við yðr herra sýslumaðr! að þér á þann hátt sem bezt á við, brýnið fyrir alþýðu, að vinnufært fólk sem ekki hefir jarðnæði eða annan löglegan atvinnuveg, sé eptir reglugjörð 8 Januar 1834 § 20 og öðrum eldri lagaboðum skyldt að ganga í ársvist, og má það hvorki að nokkru né öllu leyti vera sjálfs síns, sé brotið á móti þessari lagaskyldu, má það búast við, hvort heldr það er karl eða kona, að sæta ákæru og hegningu, og er hún eptir Konungs bréfi 25 Júlí 1808 § 7. 10 til 20 vandarhögg, smb. tilskipun 24 Januar 1838 § 2, einnig líka þeir, er hýsa lausafólk, verða ákærðir til sekta eptir tilskipun 19 Februar 1783 § 4.

Sé lausamaðr í yfirheyrslunni og nokkur bóndi segi, að lausamaðr eða lausakona sé hjá sér, og annað síðar reynist, þá á hann eða hún eptir nýnefndri lagagrein, að auk að gjalda 2 ára kaup sitt til fátækra, en húsbóndi skal bæta jafnmikla fyrir mismælið.

Samkvæmt reglugjörð 8 Januar 1834 § 21 er engum heldr heimilt, nema sýslumaðr leyfi, að vera tómthúsmaðr eða taka sér bólfestu í þurrabúð við sjávarsíðu, en gjöri það nokkr skal hann sæta 1 til 5 rbd sekt til fátækra, og sá er tekr við slíkum tómthúsmanni 2 til 8 rbd sekt.

Þeir sem lært hafa eitthvert handyðni auk almennrar

vinnu, mega ekki, hvort sem þeir hafa bréf fyrir kunnáttu sinni eða ekki, vera lausir eða eiga með sjálfa sig, án þess að hafa jarðnæði, nema þeir fái til þess sýslumanns leyfi, sjá tilskipun 19 Febrúar 1783 § 9. en þvílíkt leyfi skal sýslumaður ekki veita, nema hann fái áreiðanlega vissu fyrir því, að handyðnamaðurinn sé svo vel að sér í iðn sinni, að hún geti veitt honum nægilega atvinnu. —

Fái nú einhvörr ekki komið sér löglega fyrir, skal hann fyrst beiðast hreppstjóra og síðan sýslumanns aðstoðar, til að fá ársvist eða jarðnæði, nú getr hann hvorugt fengið, og skal þá sýslumaður gefa honum skýrteini um, að hann megi vera laus það árið, sjá tilskipun 19 Febrúar 1783 § 2. — Nú er elli og þreyta annarsvegar og karl eða kona treystir sér ekki til að búa, eða taka ársvist, þó hún bjóðist, og mun þá sýslumaður veita húsmennskuleyfi, því hvorki tilskipun 19 Febrúar 1783 sjá inngang hennar, né reglugjörð 8 Janúar 1834 § 20. er einungis nefnir vinnufært fólk, bannar slíkt. —

Það er skylda hreppstjóra eptir erindisbréfi þeirra § 46, og öðrum lagaboðum, að grenslast kostgæfilega eptir því, hvort nokkr heimildarlaust sé laus í sveit hans.

Sé þar nú nokkr lausamaðr skal hreppstjóri gefa sýslumanni sínum það til vitundar, en sýslumaðr skal strax kalla lausamanninn fyrir sig, og gefa honum áminningu, er rita skal í þingbók sýslunnar, (Tilhold til Justitsprotocollen) um að hann eptir hæfilegan frest skuli vera búinn að útvega sér ársvist eða jarðnæði, en sé þá hvorugt gjört á ákveðnum tíma, skal lausamaðr sæta ákæru og hegningu samkvæmt lögum. — Skrifstofu Norðr- og Austr-amtsins, 13 d. Janúarm. 1851. —

Havstein. —

Þetta bréf amtsins gefst yðr hérmeð til vitundar og nákvæmrar auglýsingar fyrir hreppsmönnum yðar, jafnt búendum sem búlausum, svo að hinir sömu viti hér af, hvað stranglega lausamennska er fyrirboðin. —

Húnavatnssýslu skrifstofu, þann 29 Janúar 1851.

[illegible]

Til

Hreppstjóra Sgr. J. Arnljótssonar

Eptirrit

Úr reikningi þeim sem eg um árslokin samdi um tekjur og útgjöld jafnaðarsjóðs þessa umdæmis næstliðið ár, og sem nú er sendr hlutaðeigandi stjórnarráði til rannsóknar, hefi eg samandregið meðlagt yfirlit er sýnir að afgangsleifar sjóðsins vóru þá 1086rd 2 ♯ 2 ß (tekjur jafnaðarsjóðsins vóru alls 2141rd 3 ♯ 10 ß útgjöld alls 1055rd 4 ♯ 8 ß þaraf 655rd 6 ß til lúkningar alþingiskostnaði borgað í fyrra.)

Af afgangsleifunum hefi eg þegar á þessu nýbyrjaða ári borgað rúma 100rd uppí það sem eptirstóð af ferðakostnaði biskups, og fyrir kosningu á nokkrum þjóðfundarmönnum, en til sakamála, sem annaðhvort þegar eru til lykta leidd, eða nú standa yfir, mun ganga allt að 250rd og til lúkningar áföllnum alþingiskostnaði mun í vör þurfa að greiða eptir ágizkun 750rd auk þess að ýmisr viss og óumflýjanleg útgjöld vofa yfir, svo einnig þarf að jafna niðr á almenning afgreiðslu til sjóðsins á þessu ári. Eg hafði hálfvegis ímyndað mér, að 2ur skildingar niðrjöfnun á hvert lausafjárhundrað mundi máske nægja í þetta skipti, en þegar eg hugleiði að nú er hin mesta árgæzka, og að betr muni fara að eitthvað sé heldr afgangs í sjóðnum um árslokin, enn að hann sé þá gjöreyddr svo afgreiðslan þurfi að verða þeim mun meiri næsta

ár, þá finnst mier ráðlegra að jafnað sé niður 4 skildingum þetta árið á hvert lausafjár hundrað. — * * *

Skrifstofu Norður og Austur amtsins d. 31 Januarm. 1851

Havstein

Þetta kunngjörist yður hérmeð til nauðsynlegs leiðarvísis og athugunar, og einkum til auglýsingar fyrir hreppsbúum yðar. —

Ytriey, þann 26ta Februar 1851.

Arnesen

Til

Hreppstjóra Sgr. G. Arnljótssonar

Amtið hefir þann 4ða f. m. tilskrifað mér: að leyfar jafnaðarsjóðsins séu nú ekki orðnar meira en 190rd; að útgjöld úr jafnaðarsjóðnum hafi meðal annars í fyrra verið 485rd 56s til alþingiskostnaðarins; að úr sjóðnum hurfi fyrir utan vanaleg útgjöld ennú að greiða 650rd einnig til alþingiskostnaðar; auk þess, sem lagt er á fasteignina; að amtið þessvegna ekki komist hjá, að jafna nú niðr á hvert lausafjárhundrað 6s og að skipa sýslumönnunum að innkrefja þetta upphæð á vorþingum, sem mér einnig er boðið í sama amtsbréfi.

Þetta verð eg að biðja yðr að auglýsa almenningi.

Ytriey, þann 1ta Marz 1850.

Arnesen

Til

Hreppstjóra Sgr. J. Arnljótssonar.

Hans hátign konunginum hefur þóknazt, að fallast á uppástungu alþingis um það, að þrem fjórðu pörtum af öllum alþingiskostnaði, sem landið á að gjalda, verði jafnað niður á allar jarðir í landinu eptir leigumála, nema þær, sem lagðar eru til presta, kirkna eða spítala eða fátækra, og aðrar þesskonar jarðir. Þar á ofan hefur hann fallizt á, að hreppstjórum landsins verði falið á hendur, hverjum í sínum hrepp, með ráði tveggja hinna heztu hreppsbænda, að safna skilríkjum um það, hvað goldið er landeigendum eptir hverja jörð í hreppnum, sem leigð er til ábúðar, en meta landleigu á þeim jörðum, sem eigandi býr á sjálfur, eptir rjettum jöfnuði. Hefur hann boðið mjer, að ráðstafa því, sem þurfa þykir, þessu máli til framkvæmdar, og fel jeg yður því á hendur það starf, sem hjer skal segja:

§ 1.

Þjer skuluð kjósa til 2 menn í hrepp yðar, þá er þjer vitið bezt till þess fallna, að starfa með yður starfa þann, sem yður er nú á hendur falinn.

§ 2.

Síðan skuluð þjer safna skýrslum um landskuldir og leigur af öllum jörðum og jarðarpörtum í hreppnum, sem eigandi býr ekki sjálfur á, og taka eiga þátt í alþingiskostnaðinum. Skuluð þjer láta hvern landseta gjöra yður grein fyrir jarðarafgjaldi sínu, sem nákvæmasta, og sýna yður byggingárbrjef sitt, ef hann hefur. En þjer skrifið það allt í bók, bæði álnatal landskuldarinnar og í hverjum aurum gjalda skal, svo og kúgildaleigur. En ef einhver landseti vill eigi láta uppskátt við yður jarðareptirgjald sitt, eða hann hermir rangt til, svo þjer sjáið, og þjer getið ekki með öðrum hætti komizt eptir því, hvað rjett muni vera, þá skuluð þjer meta jarðareptirgjald hans á sama hátt, og síðar mun sagt verða um jarðir þær, er eigandi býr sjálfur á, og gjöra honum það bert áður.

§ 3.

Skýrslum þessum skuluð þjer safna á hreppaskilaþingum í haust, ef brjef þetta berst yður svo snemma í hendur, en ella svo skjótt, sem færi gefst til.

§ 4.

Síðan skuluð þjer reikna, hvað landskuldargjald og leigur hvers landseta verði mikið í peníngum. Skuluð þjer fyrst telja það, sem gjalda skal í peningum, en síðan landaura eptir því peningavirði, sem þeir hafa í verðlagsskrá þeirri, sem gildir í haust. Skal þá meta fastákveðna lauðaura eptir þeirra verði í verðlagskránni, en ef ekki er nákvæmar ákveðið, en gjalda skuli í friðu, þá skal meta eptir meðalalin í friðu. Svo er og um aðrar tegundir landaura. En ef ekki er annað til tekið, enn álnatal eða hundraða, skal meta eptir meðalverði allra meðalverða. Sje nokkuð af

landskuldunni áskilið í einhverjum þeim eyri, sem ekki er í verðlagsskránni, skal meta það eptir sannsýni.

§ 5.

Þegar þessu er lokið, skuluð þjer hugleiða, hvílíkt afgjald mundi vera sanngjarnlegt eptir þær jarðir, eða þá jarðarparta, sem eigendur búa sjálfir á. Ber þá að gæta þess, hvort slíkar jarðir eru álitnar nærhæfis að dýrleika í samanburði við aðrar jarðir í hreppnum; því ef svo er, má álíta eptirgjald þeirra jafnt því, sem goldið er eptir jafndýrar jarðir þar í sveit, þær er sanngjarnlega eru leigðar, eða ef engar eru jafndýrar til, þá eptir samanburði við dýrleik annara jarða, sem sanngjarnlega eru leigðar. En ef dýrleiki þeirrar jarðar, er þjer skuluð meta til eptirgjalds, er ósamkvæmur dýrleik annara jarða í hreppnum, verðið þjer að gizka sem bezt á, hvert eptirgjald mundi sanngjarnlegast af þeirri jörð, eptir því sem títt er að byggja jarðir þar í sveit. Ef eigandi býr á jörð, sem hann á nokkurn part í, þá skal reikna afgjaldið af þeim jarðarhundruðunum, sem hann á sjálfur, eptir því, sem hann geldur eptir þau jarðarhundruðin, er hann hefir til byggingar. Þjer skuluð rita hverja jörð, er eigandi býr á, jafnt og hinar, í bók þá, sem um er getið í 2. grein, og eptirgjald það í peningum, er yður þykir sanngjarnlegast, eptir því sem áður er sagt, og færa rök til.

§ 6.

Þjer skuluð hafa lokið starfa þessum svo snemma, að þjer hafið sent sýslumanni bók þá, sem um er getið í 2. og 5. grein hjer að framan, að minnsta kosti 6 5 vikum fyrir manntalsþing að vori komanda.

§ 7.

Að hausti komanda og hvert haust þar eptir, meðan alþingiskostnaðurinn er endurgoldinn á þann hátt, sem nú er til tekið, skuluð þjer safna skýrslum um það á hreppaskilaþingum, hvort nokkur breyting hafi orðið á leigumála þeirra jarða, sem í hreppnum eru; skuluð þjer síðan semja skýrslu um allar jarðir í hreppnum, á sama hátt og fyrir er mælt í 4. og 5. grein hjer á undan, og senda sýslumanni fyrir árslokin.

Í skrifstofu dómsmála stjórnarherrans, 18. dag júlí 1848.

E. Bardenfleth.

Dahl.

Til ..... ogn Guðmundar Arnljótssonar
hreppstjóra í ..... Sveinsstaða hreppi

Meðfylgjandi bréf dómsmála-stjórnarherrans, dagsett 18. Júlí í ár, til Yðar, einsog til allra landsins hreppstjóra, bið eg Yður fyrst vel að yfirlesa, og svo að uppfylla þann þarí Yðr fyrirsetta starfa; bæti eg einasta við fylgjandi athuga=greinum:

1. Málefnið kom ofseint híngað til landsins, til að geta framkvæmzt á hreppaskilaþíngunum; í annanstað er málið lángtum ofumfángsmikið, í fyrsta sinni, til að geta betr við hreppamótsdaginn sjálfan; Yðr gefst því í sjálfs vald, að samankalla bændr í hreppi Yðar á fund, einn eðr fleiri, eptir ásigkomulagi, til að gefa þar nauðsynlegu skírslur, bæði leiguliða og sjálfeignarbændr, og hverjum sem ekki mætir, að forfallalausu, megið þér skapa jarðarafgjald, en gjöra það bert áðr í samankollunarbréfinu; annars brúkið þér þá lempni, sem mögulegt er, svo að óhlýðnir fái því síðr neina málabót á eptir. —
2. Yðar til hagriverka nefni eg þessa valinkunnu menn: Þorstein Helgason á Hrúnd, og Jón Pálmason á Sólheimum til samvinnu með Yðr, jafnframt og þér þó sjálfr hafið vald, eptir bréfi stjórnarherrans, §1. til að kjósa þá menn, sem Yðr fellr bezt. Þarhjá óska eg og vona: að hlutaðeigandi sóknarprestr góðfúslega vildi leiðbeina Yðr til framkvæmdar þessu áríðandi málefni. —
3. Bókin um öll jarðaafgjöld, bæði leigujarða og sjálfeignarjarða, með töblunni aptanvið, óskast híngað komin innan 10. Marz í síðasta lagi.
4. Prentvillur í bréfinu eru lagfærðar. —
5. Sýnishorn meðfylgir Yðr til glöggvunar með viðbættri einni athugagrein.

Ytriey, þann 27. October 1848. —

Arnesen

№ 129.

91.

Hans Hátign Konúngr Fridrik hinn 7^di hefir þann 1ta dag Júlímánadar sæmt Björn Olsen á Þíngeyrum, fyrverandi umbodsmann sinn og hreppstjóra í 20 ár, í enda tveim hreppum, samt skipadan sýslumann hérum tíma, med Dannebrogsmanns nafnbót, og Dannebrogsmanna lögskipada heidrsmerki. —

Þetta beidist auglýst fyrir hreppsbúum ydar. — Ytriey, þann 24^d Sept 1849.

Arnesen

Til

Hreppstjóra Sgr. G. Arnljótssonar

vendist

Landbúskapartabla frá Svínavatns hreppi óskaz sem állra fyrst híngað send. —

Ármann

Til

[illegible] Gudm. Christophersen

[illegible] sine — Gudlaug Hödum

93.

Samkvæmt laganna ströngu skipunum, og minni embættisskyldu, er eg með tilliti til minnar eigin þekkíngar, og umkvörtun minna sýslubúa knúður til, að biðja þá heiðruðu hreppstjóranemenn í mínu lögsagnarumdæmi, að auglýsa það almenna skyldubod: að allir heilbrigðir, vinnufærir karlar og konur gangi í lögskipaða vistarveru hjá búendum, en verði hérepter að fremja lausamennsku, undir hverjuhelzt yfirskyni, sem vera kann, og þá ekki sízt undir þeirri ótilhlýðilegu viðbáru: að þeim ekki bjóðist eins hátt kaup einsog þeir fyrirsetja sjálfir eiga. —

Skulu allir vistlausir, sem ekki falazt í vistir, sjálfir vera sér út um þær, og

biðja sinn hreppstjóra að hjálpa til sinna vistarráða. —

Verði þessi eina synmun síðan tekin gild fyrir því að þeir forgéfins hafi falað vistir, og fríast þá frá laganna straffi, sem ella liggr við lausamennsku. —

Bið eg alla mína hreppstjórnarmenn að ganga vel eptir uppfyllíngu á þessu mínu skyldu-boði, og að tilkynna mér fyrir þann 10da Maímánaðar hverjir séu vistlausir í hreppnum, eptir fyrst að hafa krafið þá greinilegra andsvara þarum, svo að þeir hinir sömu verði hlífðarlaust boðnir upp á þínginu, og þeim svo skipuð niðr í vistir, undir laganna hegníngu, ef óhlýðni er sýnd. —

Ytriey, þann 8. Marts 1850.

Thorsen

Til

Hreppstjóra Sgr J. Arngrímssonar

Til

Hreppstjóra Sgr. G. Arnljótssonar

kgl. Erindi á Gudlaugsstödum

HUNE
VANDS
SYSSELS
SEGL.

circulaire frá þáverandi [illegible]

hans Amtmann Thorarensen hefi eg medtekid

bréf af 29da Maii f. á. [illegible] af dönsku [illegible]

[illegible] komenn — Amtmadur B. Thorarensen

[illegible] af [illegible] hefur komid 25ta Sept.

næstlidna [illegible] fyrst [illegible] kom [illegible]

[illegible] Mun ad tilefni [illegible]

[illegible] af [illegible] til [illegible] konunglega danska

Cancellies [illegible] í [illegible]

[illegible] árlega [illegible] útsvar til fátækra [illegible]

[illegible]

fátækra [illegible] Reglugiördar 11te §

[illegible] útgjörd [illegible] af Sýslumanna

[illegible] ekki [illegible] til ad [illegible]

[illegible] og [illegible] Med öllum [illegible]

[illegible] hefur [illegible] Amts

og [illegible] ad [illegible] út á fátækra [illegible]

[illegible] hafi [illegible]

[illegible] 29da September f. á. [illegible]

ad [illegible] hafi um [illegible]

í [illegible] konunglega Rentekammer

[illegible] nockud í Móti ad [illegible]

[illegible] útsvar í [illegible]

[illegible] í fátækra [illegible] Reglugiörd [illegible]

[illegible] af 5te Julii 1803 [illegible] út [illegible]

[illegible]

til fátækralegs Leidarvysirs og naudsynlegrar Auglysingar hvad hier med kunngiörist ydur til Leidarvysirs og fyrrkomi auglysingar —

Hvammi þann 27de october Blondahl

Circulaire þann havalbornum hát hærra Amt Madur Thorarensen hefur þann 23tio Maii s. á: skrifad Mier bref sem á Islendsku þannig hliódar samlendis — Sama hádanvanleg hát Biskup inn hefur med brefi af 15de Martii s. á: giört Mier til kinna ad fyrrnefndum honum hafi klagad verid ad margt ungt fólk og ýnglingar sem flutt eru inn i Sókn edur Sveitir i ödru Prestakalli utbuind med tilhlydilegu Vitnesburdi og ad Sóknar Prestarnir og tilsiónar Mennirnir og Hreppstiorar aldri fá ad vita af því ad nýkomnar Personur ungi hafi sier i þeirra Sókn um — sömuleidis brefist þad og vid ad Sóknar og Hreppstiórar sem siá ad koma Börnunum sinn og hiúum sem fást þar sinna af Sóknar Prestinum sinum þannig áminntir hvar fyrra hátt nefndur hærra Biskupinn hefur ydur ad nú vidi giöra þar Rádstafanir sem i þessu tilliti hæfilegar þyki sem þar sem naudsyn legar sjá — I tilefni hier af vidi eg hier med ydur svo sem á hærra Biskupsins hefur tilgeingi hid alvarlegasta

ad fá tib ad Kongsbrefinu af 11te April 1781 um þessa og Vitnisburdi sin nauqvæmlegar eptir lifad og þar i lagi ad Stiftamtmanni Sóknar Prestsins sier skrifi fyrir tekna hierad til þinna nýrra inn hver annarstadar ad flitja inn i Sóknirnar i hvarn tilliti sinn Sóknarlega Manna ad giöra Rádstöfun fyrir ad allra hæsta nefnt Kongsbref Manndi allstadar kunngiört beint fyrir Stiftsbréfinu vid Kyrkjunni sinni i þeim Lögsagnar umdæmi og sömuleidis sinir 6 fimtu §§ allra hæsta Kongsbréfs af 2an Julii 1790 hvad hinda laushr fiandar og hjú snertir sier ad vita hvada afleidingar giöri af sier flitad fyrir fá eyfnt Lögmanni ef sinir fornátta fyrir fyrrs áminningar um uppfrædinga fornarra unglinga sem stunda um Sóknar fyrir þennan tarvad og og nú fullvist um ad hærra Biskupinn Mádunum Mínu med fullri samfæringu um hversu Mjög áríðandi ad ungdomsins uppfrædsing sie til almennings heilla Vita skrim giöra alla fá ad skod sem sinir sinn qvæmt Lögmanni kunna ef sidur ad kirkja Mót sinni sem Menn og hjúsbændum sem i þessu tilliti tarvatta þessa áminningar — undanteknar og og hier med kunngiöri ydur sem og þessum tilskipadur til naudsynlegs Leidarvysirs og Nauds máli auglysingar sinir almennings ydur

hreppunum hegg og hún því af skrift á Íslandi
sku af allra hæsta Kongs bréfum af 11te April
1781 og 2en Julii 1791 að þess 6 fyrstu greinum
og svo til almennrar auglýsingar í hrepp
unum. Hvammi þann 27de october 1837 Blöndal
Kongsbréf til stiftamtmannsins og biskups
ins yfir Ísland. Vér Christian hinn sjöundi
af Guðs náð Danmerkur og Norvegs Konung
ur. Vor sjálfsögðum hyggju að það [illegible] — [illegible]
[illegible] komnir að [illegible] um að [illegible]
gla skal hafa fengið yfir höfuð á voru
landi Íslandi að [illegible] tölunnar
[illegible] frá einni sýslu í aðra [illegible] [illegible]
ánægingar með [illegible] vitnisburð og
[illegible] nokkurs vitnisburðar með [illegible]
[illegible] í skuldum [illegible] almennilega [illegible]
[illegible] og [illegible] sín og [illegible] skuldum [illegible]
tækifæri til að komast burt og [illegible] frá sínum
skuldum og skuldbindingum [illegible] sínum [illegible]
[illegible] að [illegible] sýslumanna [illegible]
nokkuð af [illegible] vér [illegible] til [illegible] að
[illegible] til að hindra [illegible] öngla allra [illegible]
[illegible] og [illegible] að [illegible] [illegible]
[illegible] vitnisburð [illegible]

að sýslumanninum [illegible] með [illegible] og [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] og [illegible] til að [illegible] burt
hvar í skal getið [illegible] og augnamiðs hvar
[illegible] hún í burtu [illegible] og [illegible] hjá bóndi [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] — [illegible] skal sömuleiðis með hönd og [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] og [illegible]
[illegible] [illegible] nokkurn vitnisburð [illegible]
sýslumannsins [illegible] skal hann
[illegible] [illegible] 1 [illegible] til [illegible] — [illegible]
[illegible] [illegible] skal
samkvæmt [illegible] 3–21–8 [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] til [illegible]
hvar [illegible] skal [illegible] og skilmála [illegible]
og [illegible] og af nokkru [illegible]
[illegible] skal [illegible] sýslumann
inum og sömuleiðis [illegible]
og skulu [illegible] skrifa nöfn og fæðingarstaði
allra [illegible] hvar [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] fá fullkomna
[illegible] — [illegible] nokkra [illegible]
[illegible] [illegible] frá [illegible] sýslum [illegible]
[illegible] [illegible] til [illegible] til [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]

sem hlutur það bóta helfinn Rikisdal Courant til
hreppsins fátækra samt gjöra þann skaða sem ytra dómi
hafi hann komið af [illegible] hvörjar bætur
[illegible] dóms og laga sem [illegible]
[illegible] af [illegible] og lausgangarar [illegible]
í hvörju öllu hreppstjórarnir hafa nógu [illegible]
gjöra — Hvar sem það [illegible]
[illegible] skrifaðir að koma nokkrum [illegible] til dvalar
hefir Sýslumaðurinn [illegible] til að taka af því
sem hann [illegible] svo [illegible] og
hreppstjórunum [illegible]
[illegible] til [illegible] fátæka
samt að [illegible] hann [illegible] til að útvega
sér [illegible] hann [illegible] — Hafi
nokkur framandi dvalið [illegible] sókn að
hann [illegible] og [illegible]
til að [illegible]
[illegible] hann [illegible]
[illegible] Sýslumaður [illegible] hvað
lengi hann [illegible] dvalið og [illegible]
hann [illegible] og hafi hann [illegible]
dvalið [illegible] skal hann [illegible]
Sýslumanninum [illegible] að hann [illegible]
[illegible] nokkur með [illegible] $\frac{1}{2}$ rd. gamall

en þó í millitíð að [illegible] af Sýslumanni
og [illegible] frá hvörjum hann kominn
skal hann á [illegible] og [illegible]
og fá með [illegible] — [illegible]
[illegible] frá [illegible] og [illegible]
[illegible] Meldt [illegible] hvar [illegible] skrifa
[illegible] að það [illegible] ytra Lögum og [illegible]
bæði hreppstjórar og Sýslumenn [illegible]
af [illegible] að hafa nákvæmara
tillit með hvaða [illegible] fólk það [illegible] dvelur í
hreppunum og Sýslumenn [illegible]
því [illegible] það til áfellis [illegible]
af [illegible] Mann [illegible]
dvelja og [illegible] að [illegible]
allra [illegible] að [illegible]
úr Landinu [illegible] til [illegible]
Amtmanni [illegible] hann útveg að [illegible]
[illegible] og [illegible]
[illegible] frá Sýslumanni [illegible]
og [illegible] allra [illegible]
[illegible] að [illegible] og [illegible] skal Amtmanninum
[illegible] og Sýslumanninum [illegible]
[illegible] til [illegible] og nákvæmri
[illegible] að [illegible] og [illegible]
[illegible] að [illegible] allra [illegible]
a [illegible] að það [illegible] með

[illegible] um [illegible] og kristindóm [illegible]
[illegible] sem [illegible] konunglegum
hand og Insigli Christian Rex er síðan Blandað
afskrift af 6 síðustu greinunum Kongsbrefs til
Biskups Hannesar Finnssonar dagsett á Frid-
riksborgar Sloti þann 2an Julii 1790 —
1) Sérhvert Barn skal byrja að lesa í bókina
áður enn fullra 5 ára gamallt —
2) forsjónir foreldrar [illegible] skulu þau [illegible]
nokkrum sinnum af hreppstjórunum áminnast
enn forsjónir foreldrar [illegible] þangað til barnið er
fullra 7 ára gamallt skulu þau af sýslumanni
innan straffast með bótum til fátækra
barna uppfóðurs í þeirra sókn —
3) Þau fátæku Börn sem uppalast á sveitarinnar
[illegible] hjá þeim húsbændum hjá hverjum
uppfóðrið [illegible] að læra bókina og skulu Börnin
hjá þeim [illegible] í sínu [illegible]
[illegible] uppfóðsbarnsins [illegible] —
4) Sérhvert barn á að byrja að læra fræðin
fyrir enn það 10da ár og ef foreldrar eða húsbænd-
ur forsjóna [illegible] straffist þeir með 4 Mörk-
um króna í Bótum til fátækra barna upp-
fóðurs í þeirra sókn —
5) Ungdómurinn á almennt að læra kverið
að [illegible] sem barnalærdóminn áður enn þad er 14
ára gamallt — [illegible] foreldrar [illegible]

Circulaire

hans Háwelborinheit herra Amtmadur Thorarensen
hefur herra Amtm. bréfi af 10da December f.a. tilkynnt mér
afskrift af bréfi frá hinu Konunglega Danska Cancellie
til Amtmannsins yfir Nordur og Austuramtinu af 30ta Juli
f.a. sem á Íslendsku hljódar svoleidis:
„Af bréfi af 20ta october f.a. hefur herra Amt-
madurinn látid fylgja spurning um hvört ákvördunin í
6ta D. Konunglegu tilskipunarinnar fyrir fátækra málefn-
unum og stjórnun sveitanna á Íslandi af
8da Januar 1834 sem hljódar svo:
„hefur hann búid á sveitinni fullkomin
1½ ár til samans eptir ad hafa náð 16 ára aldur
án þess að hafa notid neinnar hjálpar af sveitinni
svo eigi sem í þeirri sveit ad hafa rétt til fram-
færslu hafi útlagd annad nýja sveitarfestu hafi
sá nokkurn hafi meint á þessi ákvördun nú
og hvílíkt fyrir sá sem þessi 5 ár eptir hvörja
vera orðinn. hafi fullt 16da árinu eda ad
[illegible] Meint til hvörra sveitar 5 ára sem hann
hefur því eigi hafið í sveitinni og að þessar
sömu lúðu eldri Meiningar í tillitt til Sveitar-
málefna um ad það miklu betri fari Meiningin
ad eignu Mál Rétti til framfærslunnar tilstaddi.“

[illegible] ad sum hafi engi [illegible]
[illegible] Tilefni [illegible] Canc-
ellied [illegible] kunngjörd[illegible]
[illegible] Lötnu [illegible] ad [illegible]
[illegible] í þennan [illegible] persóna [illegible]
ad [illegible] til fangannanna [illegible]
[illegible] fanganna [illegible] hiálpar [illegible]
[illegible] skillinga [illegible] fanganum
[illegible] og ad [illegible] skuli álitast ad hafa
[illegible] til fanganna [illegible]
[illegible]
Med [illegible] Canc-
ellied [illegible] Amtmanninum
[illegible] Reglugiörd [illegible]
[illegible] Agrödin í 2 [illegible] ad [illegible]
[illegible] skuli [illegible]
Málefnum [illegible]
hafi [illegible] Reglu-
giördinni [illegible] í [illegible]
[illegible] Málefna [illegible]
[illegible] framqvæmandi [illegible]
í [illegible] ad [illegible]
[illegible] Tíundum [illegible] agöd-
inn [illegible] og [illegible]
m. m. [illegible] hafi [illegible]
[illegible]
[illegible] Málefnum

og ad [illegible] kyrkium og [illegible]
[illegible] Med sier [illegible]
[illegible] tilliti til hinna [illegible]
[illegible] Amtmönnunum til [illegible]
[illegible] og [illegible]
ad Med [illegible] agödinn [illegible]
ekki [illegible] frá [illegible]
[illegible] ad hafa framqvæmandi [illegible] í [illegible]
[illegible] Málefna [illegible] og [illegible]
Med [illegible] Tíundar kyrkium [illegible]
[illegible] agöd [illegible]
[illegible] skuli [illegible]
[illegible] og [illegible]
í [illegible] Kirkiu [illegible]
[illegible] og [illegible] ad [illegible]
[illegible] Med [illegible]
[illegible] til [illegible]

Hvammi þann 21ta Februar 1837 Blöndahl

Circulaire þenna höfdinglegan herra Amt
madur Thorarensen hefur samid 26ta September
f.a. útaf Konglegu Mót bréfi sem á Íslendsku svo hliódar
svolátandi: Hiá Amtinu hefur verid spurt um hvert
1, Hvert hafi rétt ad Bændur sem búa á sinni
Eignar Jördum Noti sér svolátandi Tilskipunina
af 14da Maii 1834 hvar um 1ta § ad skuli vera
undanntekningar frá Tíundi frá Eignar
jörd Morgungjöfs afgjaldi tíundi sinni sem á
Jördunni fram fóru sem svarar 1tu gjaldi á
hverium 5tt af Jördunnar dýrleika til danis
8da gjöldi í hvörri 40tt jörd 12 á 60tt Jörd og s.f.
2 Hvert ad Efnagódur Jördugundur sem hefur
siálfur Búskap um Láti Bændur sem eru
Kirkna Leiguliðar svara Tíund af Kirkna
unfal Jardeigandanna Tíundi nýtur hvern
uflingum Kvittmálum sem sinni kunna
gjaldann um ad þess ad kann af Lúkist kann
nokkurt Aukatillag til fátækra nú gjöri ekki
siálfur ad borga auka útsvar af Kirkjum Kongs
3 Hvert lausavinnufólk og húsfólk eigi ad svara
Tíundi af sínu Tíundi
4 Hvert heldur sér Lausting ad giöra vinnufólki
húsfólki og Konungs Mönnum nokkurt Auka

aukaútsvar til fátækra sem fólk sínu ringa
Tíundgjörd —
5 Hvört þeir sem sjálfviljuglega kynni að
hafa án hreppstjóra aðvörunar hjálpað
einum eða fleirum í hreppnum getið ekki
brúkað það til afsökunar, að með hvört Tíundar
svikum eða frá því að svara því aukaútsvari
sem honum eptir hreppstjórans áliti bar að
greiða —
6 Hvört ekki megi útvega yfirvaldsins úr-
skurð fyrir því að megandi fólk ekki vilji leggja
til forsorgunnar sinna fátæku náunga ept-
ir því hreppstjórn af því óskað samqvæmt Reglu-
giörd af 8da Januar 1834 hennar 4da § til að þvinga
til þess —
7 Hvört ekki fær aðvaranir sem fátækra for-
stjórar giöra í hlutaðeigandi Bóndamanna samningar-
legu útsvar til fátækra sem hinn eða hinum
gleymdist megi hafa það sem eptir og álytist sem
sem þeim vikki að öllum hingað samningum hafi verið
tekið 14 daga fram Reglugiörðinni af 8da Januar
1834 § 11 hefur til tekið —   Í tilefni þess
af skildi Amtsins kunngjörningu umgiöra
til hvernig ... og auglýsingar
fyrir öllum hreppstjórunum í hans Lögsagnar

70

undanni gengt latið kunngjörast öllum Man-
tal: þingum fram farandi Amtsins [illegible]
vor — Til 1) viðvíkjandi Tilskipunn af 14da Maii
1834 hvarmeð 1ta § gjör fyrir [illegible] að hlutað-
eigandi Jarðeigendur hafi öldungis eingann
Rétt til að bæta við þingstaða gjalda töllu á fastu
jörðum sömuleiðis að eitt fylgi hverjum 5 Hdr
Jarðarinnar [illegible] tíundar beingst kúgildum
að fara eftir hafi kúgildi sömu [illegible] á
hvað mörg qvígildin kúgildi hafi þingaðdil eða
í fyrirmælta hafi um Tíð þykum Jarða Bókinni af
1760 eða kanna kúgildum hvörn af [illegible] að Tíund
skal af því gjaldast af öllum qvígildum sem annars
fram yfir eru það sem þingað til kúgild hafa verið
á Jörðunum eða sem nefnd Jarðabókinni [illegible]
í [illegible] — Til 2 að vanhaldsvar [illegible]
eigi til [illegible] eftir umrædda tíund [illegible]
sjálfsagt af tíundum og allra [illegible] til
skipunar samanborinni við Reglugjörðina
af 8da Januarii 1834 og að það eigi að borgast
af eigandanum sjálfum [illegible] hann eigi
[illegible] á tíundi sjálfs [illegible]
sömuleiðis af [illegible] og [illegible] hann eigi
[illegible] — enn sé hann eitur
[illegible] í [illegible] að borgast af [illegible]
[illegible] sömu til tölu [illegible] hvörn [illegible]

tekið af sveitunum til fátækra í þeim hrepp
sem sveitarinnar eru móttakandur gjaldi af eigend-
unum — skildi það fyrir koma að nokkur undir
[illegible] yfirskyni hindri sveitunum sem aðrir eiga
til með því að skilja tíundir til að komast
hjá skatti eða öðru útsvari skal hreppstjórinn
strax gefa sýslumanni það til vitundar —
Til 3. að þetta sé sjálfsagt og að það bíður að
til kynna sýslumanni eða bændur konunglega
útgefna tilskipun sína vinnu eða hjúfólks fyrir
að vinna [illegible] móti því [illegible]
[illegible] hafi að [illegible] sinna þjónustufólks og
hjúfólks vegna gjalda tíundina á móti því að
eiga að ganga að því eftir þar fyrir —
Til 4. þjónustufólk sem [illegible] sveitunum
[illegible] útsvar gjörist til fátækra
þar á móti [illegible] á móti því í
tilliti til handverks manna og húsmanna
af [illegible] ályktast að leysa það —
Til 5. þann hlut um hönd leiðir [illegible] útlát
[illegible] að hindra hreppstjóra-
[illegible] að ákvarða slíkt [illegible] útsvar til fátækra
af [illegible] mönnum sem þeim [illegible]
að [illegible] og [illegible] fyrir [illegible] frá að

svona fullri tíund enn allra minst [illegible] ályktast
eftir tilskipuninni um tíundar gjöld sem það
eiga að angefast fyrir sýslumanni eða sem
þau hafa gjört — viðvíkjandi [illegible]
góðgjörendur heimuglega [illegible] hreppstjórn-
um að minka þeirra góðgjörð sem auka
útsvör eða þeir [illegible] og [illegible] hafa [illegible]
[illegible] fyrir hreppinn —
Til 6. viðvíkjandi [illegible] viðvíkjandi for-
eldrar þvingast til að framfæra börn sín og
börn og afkomendur foreldra sína samt hjón
hvort annað ektamaka — að framfærsluskyldan og
[illegible] viðvíkjandi [illegible] skyldu
þar reglugjörðinni af 8da Januar 1834 skyldi
að [illegible] að koma þeim þar til —
Til 7. það flytur sjálfsagt af ákvörðuninni í
allra [illegible] reglugjörðar 11. [illegible]
[illegible] hafa ekki [illegible] eftir [illegible] þar
[illegible] 14 daga [illegible] yfirvaldsins [illegible]
á fátækra tillögunum [illegible] það [illegible] gjöra
[illegible] reiknings skrifum
[illegible] sem br-
[illegible] ekki fyrir [illegible]
[illegible] til að [illegible] og [illegible]

Yfirvaldinum rëttur til að heimta skírteinis frá
í Reikningsbaginum hvörútt aganduraþöðinn
í næsta árs Reikningsbaginum sëtt hann ekki
hafi staðið í fyrirmælum næstu 14 dögum hvörútt
staðið eða yfir fyrir blaðað — undanrænis og og
hver Meðhjálpari ykkar sëð framan skrifaða
til hreppstjórans og ykkar bænda garðsstaði og gata
þyß að og álýt nauðsynlegt að gjöra hvert ykkar taki
afskrift af þessu brëfi til að liggja við hrepp-
stjórnar Embættið framvegis —

Hvammi þann 12ᵗ December 1837

Blöndahl

Inni hafði amts Circulæri af 9ᵈ November
1837 hvar ítrekaðar eru og áminntir hreppstjórar-
nir að gæta í hybændafunningsvanþ falli um
hvar ytra amts Circulæri af 28ᵈ September 1835
innihaldir Bólusetningum C.C. og umburðarbrëfi
amtsins af 29 Augusti 1836 sama efnis innihaldandi

Meðtekið þann 26ᵗ December 1837 í Lund
sendt til hreppstjórans í Bólstaðarhlíðarhrepp
27ᵈᵉ s. m.: Með tilheyrandi fylgiskjölum

úngdómsins uppfrædíngu og [illegible] tómum a-
takist þar sem þó ekki beð mikid eingöngum
og sérdeilis til fullnustu undantekníngum) en
landmanna sem skikkis og hefur í adra stadi
hvar sem brúkast fá þá er færi sem hef-
ferrid hafa heima Kennslunna skulu bera
kostnadinn til frekari uppfrædíngar enda séu
ekki adrir nefndir bóta — undirskrifadur Blondahl
Circulaire dagsett 19da Julii þ. a. Hefur hans
Hávelborinn hérn herra Amtmadur Thorarensen
ferfalt krafist ad Kirkju Menn bersi sem í Ísland
ekki sein hlidar kammin —
sem hingad til frá Sóknarmanni komid hefi
upplýsíngar um gladfylsingu í Embættismann
sem ekki samqvæmt tilskipun af 8da
Januar 1823 § 1 nær uppí túlkad af Kons-
tus Publicus hvad skildi og hér med þénustu-
samlega bidja herra Sýslumanninn Sókn-
presta ad minna hlutadeigendur á allra hérst
nefnda tilskipun og láta þá skilja ad þessu
ari skuldi ad senda gladfylsingar innar feng-
nar Tilskipunarinnar bædi í fyrstu tilliti ur
ekki hladt — Hvad og hér med þénustusam-
legast skildi bidja yður ad kunngjöra almenn-
ingi til lædómar Sýslunnar Hvammi þann 27 oct. 18[illegible]
Blondahl

Circul.

þann 30ta Sept. f.a: hefur Herra Amtmadur Thorarensen skrifad Mier bref sem af Dönsku snúid hliódar þannig:

„þann 13da August næstl. hefur Stiftamtmadur Bardenfleth skrifad Mier svolátandi: — Þad konúnglega Rentukammer „hefur einnig og ydar Háhefdugheitum er kunngiört „þann 18da Maii f:a: hafa kungiört Mier allrahæstu „úrlausn af 8da s.m: áhrærandi greidslu i Jardabóka „Kassanum, og undir eins gefid hagkvæmari reglur „um innborgun í og útborgun af Jardabókar Kassanum ad því leiti sem Ómyndugra Gódsi vidkemur til „festu ad fastum Stiptunum hvört verdi í þessu Tilliti „hefur Mier verid allramildilegast ad antaka og setja „sídan reglur, hvörjar og því [illegible] „leiti Mier ad kungjöra Herra Amtmanninum til „fullkomlegs [illegible] og Auglýsingar. —

„Í því sem vidkemur þeim til greidslu í Jardabókar „Kassan Útborgunningum sem greidast eiga med [illegible] „eru af Jardabókarkassanum í Kaupmannahöfn þá hefi og tilgreint „ad [illegible] Summa, ekki skuli upp tillast af ein„stökum Mönnum, [illegible] sem Reglu, ad þad [illegible] ekki „[illegible] einum Manni á einu Ári ad innsetja uppá þann „Máta Meir enn 500 rbd Sv:

„Í Tilliti til Ómyndugra Peninga sem innsetjast „á Rentu í Jardabókar Kassann, þá verdur þad framm [illegible] „adur en [illegible] ordur til Landfógetans [illegible] útgefast „þarum hágæmilega ad gjöra ad þeir sem [illegible] ad inn„setja Peninga sanni fyrst fyrir Stiftamtmanninum